

Beroldien: Bag...
Ferenc felolva...
nyü zene.
nán novellája: „A...
sa a szerző.
Strauss: Kék Du...
t baba. Alabieff:
Sonata. Gluck...
Weber: Rondo C...
II. rapszódia. Zá...
Zádor Jenő: A...
Adagio. Popper...
Rondo. Járay Ist...
Liszt: Nocturno

felzés, idjárásjelen

re és cigányzene

ys bécsi est. 22.30:
zenéjének közve-

oztató zene. 22.30:
zenéjének közv.

: Kamarazene. —
veit.

ányzene.

Beethoven: VI.

20.15: Filharmó-

Kalinikov: I. szim-

j: Hegedüverseny.

: Spanyol capri-

mfónikus hangv.

Tosca c. operája.

lok.

deféssek

gató, perfekt né-

és magyar nyelv-

ben elemi, vagy

kek correpetulását

óban.

net, francia, román

foglalkozást keres

l. Reg. Ferd. 37

diakleányok, vagy

kaphatnak. Van

Kereszt necc 4.

sbán egészen olesó

ott szobát. Levele-

jeligére a kiadó-

ese, művészies di-

is, valamint az ősz-

izléses kivitelben

munka-szalónjában

orth. kóser vege-

esarnoka Reg. Fer-

necc) 10 szám alatt

ült tejműek saját

Ugyanott naponta

tej házhoz szállítva

O M

ljes ellátásra vál-

ányos árért. Érdek

Bartha Miklós-utca)

szthuros zongora

Clémenceau 7

vagy diakleány, la-

aki perfekt német

nyelvű) és román-

a. fűrdőszoba. Gye-

dóban.

, vagy hivatalba

mes otthon talál

bet. Targu-Mures-

man 8.

XIII EVF. * SZAM 194
Ciu) — KOLozsvár, 1930
szeptember 5 Péntek
5690 EV - E.III 11

TAXA POSTALÁ
PLATITE in NUMCRAR
No 244 716 020

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETESI ARAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 .
Negyedévre 320 .
Egy hónapra 110 .

KÜLFÖLDI

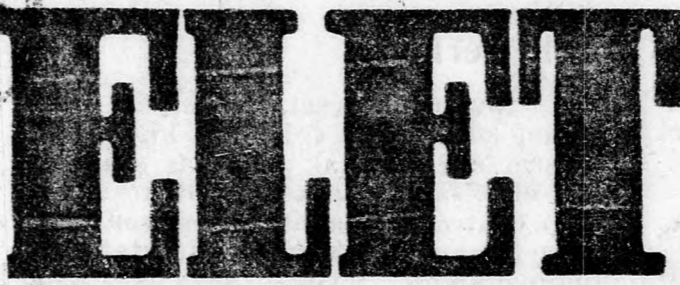
ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem).
Egy evre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerin:
vetetnek fel.

Ramsetter Robert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Bérbeadni a vasutat?

Csak néhány napja annak, hogy a Szövetkezeti Központ megdöbbentő gazdálkodásának adatai alapján rámutattunk arra, hogy a romániai adófizető polgárt valóságos felakasztották a deficitiek akasztófájára. Az állam legtöbb, ugynevezett lukratív vállalkozásáról sorra kiderül, nemesak, hogy nem hoznak semmi jövedelmet, de a keservesen kipréselt adófillérek-ből kell kipótolni a deficiteket. Milliókat keresnek más államok, vagy magántársaságok a vasutal és ime most kiderült, hogy a nagy garral beindított leépítési, racionalizálási, reorganizálási, takarékosági és beruházási program ellenére is az 1930-ik esztendő első fele akkora deficitet jelentett a CFR-nek, hogy a külföldi szakértők már arra gondolnak, legjobb volna a vasutat szöröstől-böröstől bérbeadni egy tisztességes konzorciumnak, amely rendes bért fizetne évente az államnak és ráadásul még rendbe is hozná a vasutakat.

Az adófizető polgár ugy megszokta már a CFR összes kerselveit, hogy nem is venné annyira tragikusan a dolgot, ha nem az ő zsebéből fizetnék ki a CFR urainak különböző baklővéseit és hozzá nem értését. Lehetetlen azonban megkivánni az ország lakosságától azt, hogy más súlyos teher mellett a vasut deficitjének a gondját is magára vállalja. Teljesen érthetetlen, hogy miért kell kétszer megfizessük azt az egyszerű passziót, hogy van vasutunk. Egyszer megfizetjük bőségesen, amikor személy-, vagy áruszállításra igénybe vesszük, de még egyszer megfizetjük, amikor az adóvégre-hajtó kipréselési belőlünk az utolsó hátralékot. Hiszen milliókat szavaztak meg a vasutnak beruházási kölcsön címén, az adókból összegyűjtött milliókat pedig beruházás helyett a költségvetési lyukak betömésére használták fel.

Nem tudjuk elhinni azt, hogy a romániai vasutat nem lehetne az állam kezében lukratívá tenni. Kellő szakértelemmel és kellő energiával mégis csak el lehetne érni, hogy a CFR is hasznot teremjen deficit helyett, éppen úgy, mint a világ összes többi vasutai. Csak az kell hozzá, hogy a régi pénészes bürokrácia helyett friss, lendületes üzleti szellem legyen urrá a hivatali szobákban. A vasutat ma éppen úgy kell vezetni, mint akármelyik modern részvénytársaságot, egy haladottabb üzleti politika összes segéd-eszközeivel. Senkinek sem jut azonban eszébe idét és fáradságot venni egy igazán racionalis vasutpolitika megteremtésére. Előttünk állnak az összes nyugati országok példái, ahol a vasutak annyi ötlettel és leleménységgel szerzik meg a klienseiket, akár csak a nagy áruházak. Hosszu és komoly kereskedelmi studiumok előzik meg a különböző személy- és árutarifák revízióját és az ezerféle kedvezmények bonyolított hálózatának kiépítését, amelyek révén garmadával ömlik a pénz a vasutak pénztáráiba. Nálunk ezzel szemben, hogy csak egyetlen példát említsünk, irtóznak minden komplikált üzleti számítástól és amikor például a fűrdőhelyeknek minden formalitás nélkül megadták az 50 százalékos kedvezményt, voltaképpen egy szerűen 50 százalékkal leszállították a vasuti személyszállítási tarifát, hiszen azóta boldog-boldogtan fűrdőjegy-

gyel utazik a CFR vonalain.

Nem esoda, ha ilyen körülmények között az a gondolat érlelődött meg a vasut külföldi szakértőiben, hogy a legjobb volna bérbeadni az egész apparátust. Nem tudunk azonban egyet érteni ezzel a gondolattal. Hiszen az az érdekeltség, amely bérbevenné a vasutakat, a bérösszegeken felül még tekintélyes hasznot is akarna zsebre-vágni. Miért ne keresné meg ezt a hasznot az állam, hogy ennek a révén olyan összegekhez jusson, amelyek lehetővé teszik az adóprés szelidebb al-

kalmazását? Ha másnak üzlet a vasut, üzlet kell legyen Romániának is és végre meg kellene találni a módját annak, hogy a katasztrofális deficit-gazdálkodást egyszer és mindenkorra lukratív gazdálkodás váltsa fel.

Itt az élő példa előttünk, hogy jó akarattal, hozzáértéssel és munkával lehet rendet teremteni a CFR-nél is. Hiszen tavaly minden száz óras utra még 14 óras késés esett, ennek az esztendőnek a másik felében pedig már sikerült ezt a késést 14 órától 30 percre leredukálni. Van egy régi angol

közmondás, amelynek alkalmazásában rejlik elsősorban az angolok nagy üzleti sikereinek titka: „The right man of the right place”. (Minden helyre a megfelelő embert kell állítani). Ha ezt a gondolatot megszívlelnék a CFR legfőbb vezetői és minden felelős helyen valóban a legkomolyabb szakértők és a legalkalmasabb emberek állnának, akkor elérnék azt a boldog állapotot, amikor évről-évre nem az újabb és újabb milliárdos deficittekről, hanem a sokmillió jövedelmekről számolhatnánk be.

Mégis Titulescu lesz a népszövetségi teljes ülés elnöke

Szeptember 8-án kezdődik Genfben a páneurópai konferencia

Páris, szept. 4. Briand külügyminiszter vasárnap utazik Genfbe. A miniszter már vasárnap este érintkezésbe lép a Genfben összeülő külföldi delegátusokkal, hogy már most informálódjék az egyes kormányoknak a páneurópai kérdésben elfoglalt álláspontjáról.

A nagy európai konferencia hétfőn, szeptember 8-ikán kezdődik. A történelmi nevezetességű értekezletet Briand külügyminiszter nyitja meg nagy beszéddel, amelyben ismerteti fogja a páneurópai kérdőívre beérkezett válasz-

kat és lefogja vonni a válaszokból a konzekvenciákat.

Mielőtt Briand elhagyná Páris, szombaton este még minisztertanács lesz Tardieu elnökletével s ezen a minisztertanácsban Briand be fog számolni a páneurópai gondolat fejlődéséről és a küszöbön álló genfi Európa-konferencia kilátásairól.

Londoni jelentés szerint Henderson angol külügyminiszter értesítette a francia külügyminiszteriumot, hogy szeptember 3-ikán, szerdán utazik Genfbe és szeretné, ha Párison való utaztában találkozhatna Briand külügyminiszterrel.

Népszövetségi körök valószínűnek tartják, hogy mégis Titulescu londoni román követ lesz az idej népszövetségi teljes ülés elnöke, noha néhány állana azt szeretné, hogyha a teljes ülésen, amelyen szó esik majd a páneurópai kérdéstről is, inkább nem európai elnök lenne.

A kormány intervenciójára a Banca Nationala permanens tanácskozásokat tart a bankráta leszállítása érdekében

Csak az olcsó pénz tudná megszüntetni a mezőgazdasági krízist — A bankrátát nyolc százalékra, az áruhitel kamatlat 9 százalékra szállítsák le

Bucuresti — Bukarest, szeptember 4. Az Újkelet tudósítójából). Minden jel arra mutat, hogy a kormány energikusan hozzá akar látni az abnormális kamatviszonyok rendezéséhez. Erre enged következtetni legalább is, hogy a jelenlegi kabinet gazdasági szakértői nem álltak meg a Madgearu-Manoilescu memorandumok elméleti vitájánál, hanem a gyakorlati intézkedések lehetőségét tanulmányozzák. A kormány gazdasági bizottsága előtt egész sereg javaslat fekszik, amelyek a hitelviszonyok rendezése és a kamatláb leszállítását célozzák. Kétségtelen, hogy a romániai rendezetlen hitelviszonyoknak speciális okai is vannak amelyeknek megszüntetése hozzájárulnak a helyzet enyhítéséhez. Általában azonban a romániai válság alkotó része és következménye csupán a vilákrízisnek és így a kormány intézkedései csak részleges megoldásokat hozhatnak, az általános helyzetben azonban mitsem változtathatnak.

A pénzügyminiszteriumban tegnap délelőtt ülést tartott az a bizottság, amelyet a kormány a mezőgazdasági hitelviszágának enyhítésével kapcsolatos intézkedések kerestülvitelével bizott meg. A bizottság tagjai, Madgearu, Michalache, Manoilescu és Gafencu minisztereken kívül jelenvoltak az értekezleten a Banca Nationala, az ideiglenes Jelzáloghitelintézet, a szövetkezetek Központi Bankja és a Cassa Rurala képviselőiben Oscar Chiriacescu, Costin Stoicescu, Gusti, Stefanescu és Partenie bankigazgató.

Madgearu iparügyi miniszter nagy-

szabásu expozét tartott a bizottság előtt, ismertette azt a programot, melyet az ország gazdasági bizottsága az eladósodott földművesek helyzetének megjavítására és a kamatok csökkentésére kidolgozott. Madgearu hangsúlyozta, hogy az ország általános hitelviszág csakis több szimultán intézkedéssel oldható meg, amelyek lehetővé teszik az ország hitelszervezetének szanálását. Ha a kamatok leszállítása előtt próbálnák meg a mezőgazdasági tartozások konvertálását, a probléma nem nyerne megoldást. Eppen ezért mindenekelőtt is szisztematikus akcióra van szükség a kamatok leszállítása érdekében. Ehhez viszont szükség van arra, hogy mintegy kétmillióval fokozzák a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátott forgótőkét még pedig maximálisan 10 százalék kamat mellett. Amennyiben ez az összeg külföldről fog az országba kerülni, számolni lehet a kamatok csökkentésével. A mezőgazdasági hitel ki kell terjeszteni az áruháztókra öszel meg kell alapítani a „Mezőgazdasági Jelzálog Hitelintézetet”, legalább tízmillió dollár értékű járadékpapir kibocsátásával.

Csakis ezután lehet szó — mondotta Madgearu — olyan megszorító intézkedések alkalmazásáról amelyek a szanálás folyamatát meggyorsíthatják. Az első megszorító intézkedés a kamatellenes törvény volna. Ugyanacsak e célból hat hónaptól egy évig terjedő időre fel kell függeszteni a kényszereladásokat.

A bankráta csökkentése nélkül nem várható a kamat esése.

Mihalache bizottal fel ezután és ismertette a bizottság előtt a romániai mezőgazdaság általános helyzetét. A

földművelésügyi miniszter rámutatott arra, hogy míg a Banca Nationala fent fogja tartani a 9% diszkontlábát, a kamatok csökkenése el sem képzelhető. Eppen ezért Michalache felhívta a Banca Nationala képviselőinek figyelmét a diszkontláb leszállításának szükségességét.

Bucuresti — Bukarest, szept. 4. A Banca Nationala igazgatósági tanácsa tegnap reggel ülést tartott, amelyen megvitaták annak lehetőségét, hogy a visszleszámitolási kamatlat 9 százalékról 8 százalékra, az áruhitelkamatláb pedig 10 százalékról 9 százalékra csökkentésük le. A javaslat körül élénk vita fejlődött ki, amelynek során egyes igazgatósági tagok azt hangoztatták, hogy a jelenlegi visszleszámitolási kamatláb fentartása megfelelő a stabilizáció külföldi ellenőrei intenciójának. Végleges döntést nem hozott a Jegybank igazgatósági tanácsa, hanem elhatározták, hogy a vitát a legközelebbi gyűlésen folytatják.

A Banca Nationalával egyidejűleg összehívták a három hivatalos hitelintézet: a Szövetkezetek Központi Bankja, a Cassa Rurala és az ideiglenes Jelzálog Hitelintézet tanácsait, a kormány gazdasági bizottsága által tett előterjesztések megvitatására.

A francia hadgyakorlatokra nem hívták meg a német és osztrák katonai attasékat. Párisból jelentik: Az olasz határvidéken folyó francia hadgyakorlatokon nem kaptak meghívást Németország és Ausztria katonai attaséi s így a hadgyakorlatokon nem is jelentek meg.

URANIA

A gyakorlati földpolitika tíz éve Palesztinában

Irta: Pollák Adolf Berlin

Az 1920 júliusában megtartott konferencia két döntő jelentőségű határozat révén emelkedett történelmi jelentőségre:

1. A Keren Hajessód megalapítása és
2. a palesztinai földpolitika megalapozása által.

A londoni határozatoknak a földpolitikára vonatkozó főmódot, amelyekben van valami a bázis program alkotó erejéből — minden cionistának kívülről kellene megtanulni. E határozatok a következőképpen szólnak:

A cionista földpolitika alapelve a zsidó nép összességének tulajdonába juttatni a földet, melyen a zsidó kolonizáció történik

A zsidó földpolitika viselője városokban és falvakban a Keren Kayemeth Lejssrael.

Céljai: önkéntes népi adakozás útján a zsidó nép össz tulajdonába juttatni Palesztina földjét; ezt a földet kizárólag bérbe kiadni; szegény, a földet megmunkáló elemek letelepítését lehetővé tenni; a zsidó munkát biztosítani; a föld kihasználását ellenőrizni s a spekulációt megakadályozni.

Pontosan egy évtized telt el a döntő határozatok meghozatala óta. Mi valósult meg belőlük? Palesztinai tevékenységének kezdetétől, tehát körülbelül 1907-től egészen a londoni konferenciáig a KKL teljesítményét főleg a kísérletezés szempontjából kell megítélnünk, bár ezen tevékenység gyakorlati kihatásai a kísérletezés stádiumát jóval meghaladják. Nem szabad szemelől tévesztetni, hogy a cionista szervezést, midőn a gyakorlati és politikai cionizmus szintéziséként a palesztinai gyakorlati kolonizációs munka inaugurálásához látott, nem rendelkezett más pénzügyi instrumentummal, mint a Keren Kayemethel. Az első periódus tevékenységét a különböző munkaterületeken való próbálkozások jelzik, amelyek a KKL eredeti célkitűzését, tehát a földnek elidegeníthetetlen tulajdonként való megszerzését messze túlhaladják. Tervszerű földpolitikáról akkor még szó sem lehetett.

Egyes parcellákat vásároltak meg az ország különböző részein, mintafarmokat alapítottak, iskolaépületeket s mihe lyeket építettek (a tel-avivi héber gimnázium, a Bezael), építésztervezeteknek kölcsönöket folyósítottak, (Tel-Aviv és Hadar Hakarmel alapítása), és végül a Franz Oppenheimer professzor terve alapján az Emekben létesített Merhavja ültetvényen megvetették a Kwuzath és Moschawim alapjait. A háboruban Keren Kayemeth, mint adott szükségálap szerepelt s hogyha a kezdeti stádiumban lévő telepítvények fenntarthatók voltak, úgy ez nem utolsó sorban a KKL-nek volt köszönhető, amely széleskörű beruházásokkal gondoskodott a Jisuv fenntartásáról.

Ennek a pionír tevékenységnek vége kellett szakadnia, mielőtt a történelmi fordulópont bekövetkezett és a Balfour-deklaráció és a mandátum a cionista szervezettel és intézményeivel új, nagyobb feladatok elé állították. A Keren Kayemeth csak akkor feleltethet meg hatalmas feladatainak, ha tevékenységét az eddigi sokszorososan szétforgácsolt akció helyett eredeti célkitűzésének megvalósítására koncentrálja. Ez annál is könnyebb volt, minthogy a Keren Hajessód igen sok feladat teljesítését magára vállalta, mindennek előtt is a Keren Kayemeth által teremtett far-

mok továbbvezetését, amelyek időközben kolóniákká fejlődtek ki. A föld megszerzése s annak telepítés számára való előkészítések voltak ettől kezdve a KKL centrális feladatai, amelyek mellett a faadományok révén folytatódott „földmegkötési” tevékenysége is, erdők ültetése útján.

A Keren Kayemeth földpolitikája a londoni határozatok értelmében részint távoli és igen nagy, részint közeli és igen gyakorlati célokat jelent. A világ cionistáinak túlyomó része — pártállásra való különbség nélkül — tíz évvel ezelőtt és még ma is talán azt a nézetet vallja, hogy a zsidó kolonizáció számára Palesztinában megszerzendő földterület nagyjából a zsidóság elidegeníthetetlen népi tulajdona kell, hogy legyen. Ebből az következik, hogy ezt a földet a KKL-nek kell megszerezni. Oriási, talán generációkat meghaladó feladat ez bármilyen rendíthetetlenül is áll szemünk előtt ez a cél, nem szabad elhaladnunk a legközelebbi feladataink mellett.

Közvetlenül a londoni konferencia után a KKL megtette az első nagy lépést földpolitikájának gyakorlati megvalósításához az Emek földek megszerzésével. A palesztinai földbirtok egy csapással a háromszorosára emelkedett. Ezt a tempót kisebb megszakításokkal a következő években is megtartotta. 1920-ban kerekben 24 ezer dunámja volt a KKL-nek s csaknem 300 ezer dunám van most birtokában. Az alábbi tabella szemléltetően mutatja a földbirtok fejlődését az elmúlt évtizedben:

A KKL földtulajdon emelkedése	5680—5690	24.294 dunam
5680	24.294	dunam
5683	89.074	..
5685	177.539	..
5687	212.798	..
5690	293.635	..

A jövőben mindenesetre nagyobb gondot kell fordítani a városi földpolitikára, minthogy ma csak aig 1600 dunam városi föld van a KKL birtokában. Helytelen volna a KKL földpolitikájának gyakorlati eredményeit csak a földtulajdon kvantitatív emelkedésének szempontjából megítélni. A palesztinai földpolitikánál egy alapvető és az egész cionista világ által támogatott principium megvalósítása mellett különböző, a gyakorlati szükségességből, pillanatnyi követelményekből és világgazdasági konstellációkból adódó szempontokat is figyelembe kell venni. A Jeszeelvölgyi föld, zárt zsidó telepítvény magvát képezi. Mint ilyen, az elmúlt évi tragikus pillanatokban különösképpen bebizonyította létjogosultságát. A Saronvölgyben, ahol alig vetették még meg lábukat, a gazdasági szempont mertekadó, minthogy ez belterjes gazdálkodás számára legmegfelelőbb terület. Mig a Jeszeel földjében 100—150 dunam szükséges egy család letelepítéséhez, addig a Saronvölgyében 10—15 dunam is elegendő.

Az első évtized gyakorlati földpolitikája nem teljesítette be az összes reményéseket, senki sem tagadhatja azonban, az e téren tapasztalható nagy haladást. Sok lelkesedés, odaadó és aldozatkészség szükséges ahhoz, hogy a Keren Kayemeth elérhesse magas céljait s megfelelően hatalmas feladatának. Még mindig csak egy töredéke a népnek adja illő részét hozzájárulásait, a KKL palesztinai teljesítményei folytán a zsidó nép évről-évre fokozatosan vesz ki részét a népi vagyon növelésében. Ezt bizonyítja egyébként a Keren Kayemeth bruttó bevételeit feltüntető alábbi táblázat: (Az összegek fontsterlingben értendők).

A KKL bevételei 1902 1929.	
1902—04	41.300
1905—07	29.300
1908—10	55.100
1911—13	97.200
1914—16	92.500
1917—19	281.500
1920—22	362.800
1923—25	606.000
1926—29	1.088.400
Összesen 28 év alatt	2.654.200 font sterling.

Fenti összeg legnagyobb része földvásárlásra lett felhasználva. A KKL Palesztinában investált tőkéje alapkövét képezi egy zsidó nemzeti népvagyonnak s ugyanakkor a mi létesülő közönségünk szociális kialakulásának instru-

Mindenféle gyümölcsöt

(hullottat is) Farkas Lajos és Fia-cég gyümölcs és borsparlat főzdéje
CLUJ, Strada Paris 45. sz. Telefonszám 9—34.

mentuma. Az önkéntes adományokhoz azonban népünk legjobb fiainak fizikai és erkölcsi áldozatai kellettek, hogy járuljanak ahhoz, hogy az Emek mocsariban, Gallilea és Judea kopár szikláin virágozó telepítvények keletkeznek.

Ezek a nagy anyagi és erkölcsi értékek feltartóztatlan növekedésük folytán erősítik pozícióikat az országban s fokozatosan a világ zsidóság ama nagy részét is megnyeri a földmegváltás gondolatának, amely ma még ettől távol áll.

Véres összeütközés volt Braunschweigan a nemzeti szocialisták és kommunisták között

Berlin, szeptember 4. Braunschweigban tegnap a nemzeti szocialisták és a kommunisták között véres összeütközésekre került a sor. A nemzeti szocialisták választási gyűlésének színhelyére a kommunisták gyűlést hirdettek, de ezt a hatóságok betiltották. A kommunisták ennek ellenére megkísérelték a gyűlés megtartását s ennek során összeütköztek a gyűlésüket tartó nemzeti szocialistákkal. A kommunisták kövekkel és vasdarabokkal küzdöttek s a nemzeti szocialisták revolvereket sőtöttek el. A rendőrség erőlyes közbelépése vetett véget a harcnak. Számos komolyabb sebesülés is történt. Az összeütközéssel kapcsolatban letartóztatottak száma ötven.

nek során összeütköztek a gyűlésüket tartó nemzeti szocialistákkal. A kommunisták kövekkel és vasdarabokkal küzdöttek s a nemzeti szocialisták revolvereket sőtöttek el. A rendőrség erőlyes közbelépése vetett véget a harcnak. Számos komolyabb sebesülés is történt. Az összeütközéssel kapcsolatban letartóztatottak száma ötven.

Az óceánrepülők

egy nagy család tagjai, akik nem ismerik az országhatárokat

Az amerikai közönség nagy extázisában csaknem darabokra szedte szét Costes és Bellonte óceánrepülőgépét — Costest a becsületrend parancsnokává és őrnaggyá nevezték ki, Bellonte a becsületrend tisztí rendjét kapta és tartalékos hadnagy lett

Newyork, szeptember 4. Costes és Bellonte francia pilóták tiszteletére rendezett banketten Gronau német óceánrepülő is megjelent. Walker newyorki főpolgármester felköszöntőjében azt hangoztatta, hogy a német és francia pilóták együttes jelenléte a francia óceánrepülők diszvasoráján a legjelentékenyebb tüntetés a nemzetek testvérisülése és a világbéke mellett. Gronau testvérieshangú felköszöntője után Costes beszélt s azt hangsúlyozta ki, hogy az óceánrepülők egyetlen nagy családtagjai, akik nem ismerik az országhatárokat. A banketten résztvevők ezután elnékeltek a francia, német és amerikai himnuszokat.

lyosan megrongálódott. A sérüléseket azonnal javítani kezdték, mert a pilóták 48 órán belül a texasi Dalasba akarnak továbbrepülni, hogy Easterwood ezredes 25 ezer dolláros díját elnyerhessék

Most derült egyébként ki, hogy Costes és Bellonte gépét a curthisfieldi repülőterre érkezettükkor, a közönség úgy megröhantha, hogy a gép több helyen súlyosan megrongálódott.

Páris, szeptember 4. A Matin hivatalos helyről szerzett információk alapján megerősíti azt a hírt, hogy a francia köztársasági elnök Costes francia óceánrepülőt a becsületrend parancsnokává nevezi ki és hogy társa, Bellonte a becsületrend tisztí keresztjét kapja. Costes a francia hadsereg tartalékos őrnaggyává, Bellontet tartalékos hadnaggyá nevezi ki. Az Egyesült Államok párisi nagykövete tegnap megjelent a francia külügyminisztériumban és kormányra kérvényeket nyújtott be Briand előtt a szerenese kívánatokat az újabb sikeres francia óceánrepülés alkalmából.

Elkészült a vasuti személyzet új fizetési szabályzata

Az iskolai végzettség dönti el, hogy ki milyen rangfokozatot érhet el a jövőben — Respektálják a szerzett jogokat

Bucuresti—Bukarest, szeptember 4. Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a CFR vezérigazgatósága befejezte az autonóm vasutörvény végrehajtási utasításának megszerkesztését és mielőtt a parlament összeül, be is fogja terjeszteni jóváhagyás végett.

főnökök csak érettségizett vasutasok lehetnek, míg osztályfőnökök, inspektórok, kerületi főnökök és ennél magasabb tisztviselők egyetemi végzettséggel kell rendelkezzenek.

A végrehajtási utasítás végleges formában szabályozza a vasuti személyzet helyzetét is, amely eddig teljesen bizonytalan volt és az egymást felváltó rezsimnek kénye-kedvétől függött.

Az új személyzeti szabályzat révén nagyon sok magasabb iskolai képzettségű erdélyi vasutas rehabilitálva lesz eddigi esetleges degradálásáért, mert ezeknél már most figyelembe veszik a képzettségüket és ennek megfelelően magasabb fizetési osztályba fogják őket besorozni. Ez az előléptetés azonban a valóságban alig fog nagyobb fizetést jelenteni, mert azoknál, akiknél az új inkadrálás folytán fel kell emelni a törzsfizetést, le fogják szállítani a drágasági pótlékokat, mert a CFR költségvetését nem szabad túllépni.

A vasuti személyzet jogaira és kötelességeire vonatkozó szabályzat, amely integráns részét képezi a CFR-törvény végrehajtási utasításának rendezzi a fizetéseket, fizetési osztályba sorozza a vasuti alkalmazottakat és egységesen szabályozza a nyugdíjasok ügyét is, azt azonban, hogy ez milyen formában fog megtörténni és azt, hogy a fizetési osztályokat milyen kules alapján állították össze, egyelőre még titokban tartják.

További elbocsátások, hír szerint, már nem lesznek a vasutinál, de a nyugdíjazott, vagy felegyműlt ton elbocsátott vasutasok állását nem töltik be.

A statutum szerint ezentul minden vasuti állás elnyeréséhez iskolai végzettség fog kellenni. Tekintettel arra, hogy különösen a regátban nagyon sok vasutas alkalmazott van, aki nem rendelkezik a megfelelő iskolai képzettséggel, a szerzett jogokat az új személyzeti szabályzat fogja tartani. A jövőre nézve azonban a fővezetőknek, vonatvezetőknek, kalauzoknak és a jegyellenőröknek csak 4 középiskolát végzett emberek mehetnek, forgalmi tisztviselők, vagy állomás

Az alsóbbrendű vasuti személyzet inkadrálását és fizetésrendezését a Casa de Ajutor CFR fogja elvégezni, külön státus keretében.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Hirdessen az Uj Keletben

אחרונים לולבים והדמים

A n. é. vevőközönség szives tudomására hozom, hogy ezidén eszrogjaim főelárusítása — az előző évektől eltérően — nem Bukarestben lesz, hanem Máramaroszigeten, s ugyancsak innen lesz minden rendelés az eddigi pontossággal és precizitással elintézve.

Ügyszintén közölhetem, hogy utban van egy nagyobb transzport erec-jiszráéli eszrogom, mely minőségének kiválóságában megfelel a pargai (görög) eszrogoknak. — Ezenkívül a napokban érkezik Triesztből egy szállítmányom, kitűnő görög-eszrogokkal, eredeti 100—120 drb-os ládákban.

Rendeléseket előleggel felvesz:

RÁTH JOZSEF
déli gyümölcskereskedő, **SIGHET**
Str. Dorobanților 33.

Péntek, 1930

Né

Popovici Titu

Bucuresti—F (Az Uj Kelet más helyén mecióról, amelyet csökkentése, v általános hitelben indított. I iparügyi minis a mezőgazdasági tés s a hitelvi egy nagyobb sz utján valósítha

A

Legújabb hírem csupán egy ki, hanem alap cionak, amelye egy nagyobb sz kapcsolatosan, máciái körökb szerint ezt az amely — mint dasági hitelinté ditandó — Rom Népszövetség é ni. Külföldi k égíste alatt — állásponjtának kezes, hogy tanácsolta Bra stabilizációs kö utján vegye fe pénzügyi diktá értelmezett nem sitotta ezt az á kozott, hogy né pán a legyőzött ni. Bratianu V ő sohasem járú kölcsön fejében megbizottja kö dalkodását.

A nemzeti-pa Titulescu állá hogy a párt parlament fori gát a népszöve alatt a liberális folytatta a társ földi pénzesopo

A legke

A nőknék Glyn. Sok leány győ Most 70 szá ezen írók

Line imádója Az örök bakfis A szép Guernan A züllött társas

Acél és kova Az ellentét Ez az ára Férfi és leány A karrier A második Au A nagy felada A nagy pillan Ot év mulva Római színjáté Tul az óceánon Vak szerelem

Arvácska Lengyel vér Magamért szer A medvevár lo Boldogság csill Diadal Hazárd Zsugori néne

Bűnös ártatlan Cinci Cinci meghal Gyerekek Mitsuo kisasszo Az örvényben Az örvény szél KAPHATOR KÖNYV

Népszövetségi kölcsön felvételéről tárgyal a kormány

popovici pénzügyminiszter a vajdahunyadi üzemek bérbeadásáról tárgyal Párizsban Titulescu álláspontjának győzelmét jelenti a népszövetségi kölcsön terve

Bucaresti—Bukarest, szeptember 4. (Az Uj Kelet tudósítójától). Lapunk más helyén megemlékezünk arról az akción, amelyet a kormány a kamatláb csökkentése, valamint a mezőgazdasági általános hitelválság enyhítése érdekében indított. Ismeretes, hogy Madgearu ipariügyi miniszter álláspontja szerint a mezőgazdasági hitelintézet megteremtése s a hitelválság megoldása csakis egy nagyobbabású külföldi kölcsön útján valósítható meg.

A Népszövetség égisze alatt

Legújabb hírek szerint ez az álláspont nem csupán egy platonikus óhaját fejezi ki, hanem alapját képezi annak az akciónak, amelyet a kormány külföldön egy nagyobbabású kölcsön felkötésével kapcsolatosan máris megindított. Diplomáciai körökből származó értesülések szerint ezt az újabb külföldi kölcsönt, amely — mint mondtuk — a mezőgazdasági hitelintézet létesítésére volna fordítandó — Románia ez alkalommal a Népszövetség égisze alatt akarja felvenni. Külföldi kölcsön a Népszövetség égisze alatt — Titulescu londoni követ álláspontjának győzelmét jelenti. Emlékeztet, hogy Titulescu annakidején tanácsolta Bratianu Vintilának, hogy a stabilizációs kölcsönt is a Népszövetség útján vegye fel Románia. A liberális pénzügyi diktátor azonban egy rosszul értelmezett nemzeti büszkeségből elutasította ezt az álláspontot és arra hivatkozott, hogy népszövetségi kölcsönt csupán a legyőzött államok szoktak felvenni. Bratianu Vintila hangoztatta, hogy ő sohasem járulna hozzá ahhoz, hogy a kölcsön fejében a Népszövetségnek egy megbízottja kontrollálja Románia gazdaságát.

A nemzeti-parasztpárt magáévá tette Titulescu álláspontját és emlékeztet, hogy a párt által összehívott ellenparlament formálisan is lekötötte magát a népszövetségi kölcsön mellett. Ez alatt a liberális kormány szakadatlanul folytatta a tárgyalásokat az egyes külföldi pénzeszoportokkal Románia számára

kinos vesszőfutást jelentettek ezek a tárgyalások. Elsősorban is rendezni kellett az évtizedek óta rendezetlenül maradt külföldi tartozásokat, amelyeknek végösszege és a kölcsöntárgyalások költségei fantasztikus összegeket emésztettek fel. Bratianu Vintila azonban ennek ellenére sem tudta a kölcsönt lekötöni, a nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányának forradalmi lendülete miatt. Amikor azonban 1928 végén Maniu megkapta végül a hatalmat, a stabilizációs kölcsöntárgyalások olyan előrehaladott stádiumban voltak, hogy azokat már nem igen lehetett volna visszahúzni.

A Maniu-kormány folytatta a liberálisok által megkezdett tárgyalásokat

A nemzeti-parasztpárti kormány ilyen körülmények között nem tartotta magát

az ellenparlament határozataihoz és folytatta a liberálisok által befejezetlenül hagyott tárgyalásokat, bár Titulescu még akkor is a Népszövetséget tanácsolta a Párizsban tartózkodó Károly hereg is azt izente egyik bizalmasa útján Maniunak, hogy halassza el a stabilizáció megvalósítását és csupán egy kisebb kölcsönt vegyen fel a pillanatnyi szükségletek fedezésére. Maniu lekötötte a stabilizációs kölcsönt a francia pénzeszoporttal s egyesek szerint tette ezt azért, mert a kormányalakítási megbízatás feltételei között szerepelt a liberálisok által megkezdett tárgyalások folytatása is.

Románia mai helyzetében egy újabb külföldi kölcsön felvétele elkerülhetetlen, a nemzeti-parasztpárti kormány azonban a multakon, főleg a mezőgazdasági hitelintézet felállításával kapcsolatos tárgyalások kudarcán okulva, most már egyenesen a Népszövetséghez fordul. Ezzel egyidejűleg Párizsban tartózkodó Popoviciu Mihály pénzügyminiszter széleskörű tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy különböző pénzeszoportok és trösztök támogatását megnyerje Románia gazdasági talpraállításához.

Szeptember 6

Kórházi szombat egész Erdélyben

Popoviciu pénzügyminiszter a vajdahunyadi üzemek bérbeadásáról tárgyal

Párizsi jelentés szerint Popoviciu pénzügyminiszter érintkezésbe lépett a Creusot—Schneider-pénzeszoport képviselőivel a vajdahunyadi vasüzemek bérbeadására ügyében. Ugyanakkor a pénzügyminiszter tárgyal a Kreuger gyútrósztr Franciaországi reprezentánsaival egy, a Mezőgazdasági Hitelintézet számára folyósítandó nagyobbabású kölcsön ügyében is. A pénzügyminiszter egyébként ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Paul Raynaud francia pénzügyminiszterrel.

Magyarország az általános hadkötelezettség visszaállítását kérte a Népszövetségtől egy svájci lap szerint

Budapesten nem erősítik meg a hírt

Genf, szept. 4. A „Basler National Zeitung” ismételen foglalkozik a magyar revízió problémáival és legutóbbi számában arról ad hírt, hogy Magyarország az általános hadkötelezettség engedélyezése érdekében fordult a Népszövetséghez. A lap szerint a feltűnő

keltő folyamodás indokolása az, hogy a zsoldos hadsereget Magyarország mai pénzügyi helyzete nem bírja el, másfelől pedig az általános hadkötelezettség a magyar nép tradícióinak jobban megfelel.

Genfben Magyarországnak ezt az általános hadsereget Magyarország mai pénzügyi helyzete nem bírja el, másfelől pedig az általános hadkötelezettség a magyar nép tradícióinak jobban megfelel.

litólacs kereset nyílt és őszinte gesztusnak tekintik, amelyre az országot a helyzet kényszeríti. A genfi hír óriási feltűnést keltett budapesti politikai körökben, ahol állítólag semmit sem tudnak a népszövetségi intervencióról.

Moreniban újra borzalmas robbanás volt, amely megölt két munkást, ötöt pedig életveszélyesen megsebesített

Bucaresti—Bukarest, szeptember 4. Moreniben tegnap este ismét súlyos szerencsétlenség történt, amelynek több emberélet esett áldozatul. A Soc. Romano-Americana telepen gázrobbanás történt Tuicaniban. A robbanás következtében a közelben dolgozó munkásokat

azonnal elborította az égő gáz. Segélykiáltásaikra berohantak a többi műhely munkásai, de alig tudtak segíteni. A munkások közül kettő azonnal meghalt, ötöt pedig életveszélyes égési sebekkel szállítottak kórházba. Közülük

egy utközbén szintén kiszervezett. A katasztrófa okainak kiderítésére megindult a vizsgálat. Lehetségesnek tartják, hogy egyik munkás vigyázatlansága — égő cigarettá — okozta a szerencsétlenséget.

Egy millió dollár kárt okozott Amerika termésében a szárazság

A washingtoni román követség jelentése az amerikai termés állásáról

Newyork, szeptember 4. A washingtoni román követség hivatalos közlése szerint a szárazság által Amerika ez évi termésében okozott károkat 1 millió dollárra becsülik. Iowa államban a termés még a szárazság folytán leértékelt előirányatnak is csak a 80

százalékát hozta meg. Missouri és Illinois államokban a tengeritemés 5—10 százalékkal rosszabb, mint ahogyan az várható volt, a legelőket pedig a szárazság annyira felperzselte, hogy az élőállatokat azonnal vágóhidra kellett küldeni.

A burgonyatermés egészen minimális volt. A babot Missouri és Arkanzas államokban teljesen elpusztította a szárazság. Texas környékén a gyapottermés 1 millió balával kevesebb lesz, mint az elmúlt esztendőben.

Elrendelték Berindei lelkész elmeállapotának megvizsgálását

A két pap további fogvatartása mellett döntött a vizsgálóbíró

(Sighetul-Marmalei — Máramaros-sziget, szeptember 4. Az Uj Kelet tud.) Dr. Piller György vizsgálóbíró ma délelőtt befejezte Berindei és Dumitrescu lelkészek dossziéjának tanulmányozását. A vizsgálóbíró úgy döntött, hogy a két pap továbbra is vizsgálati fogságban tartandó, miután fogvatartásukat ugy a közrend, mint a további vizsgálat ér-

dekei megkivánják. Midőn a vizsgálóbíró döntése a letartóztatásban lévő két agitátor pap előtt ismeretessé vált, Berindei lelkész megrendült egészségügyi állapotára, különösen beteg idegrendszerére való hivatkozással kérte, hogy orvosi gondozásban részesítsék. Miután a lelkész kérését két

fogházorvos támogatta, a vizsgálóbíró utasítására Berindeit ma délután átszállították a máramaros-szigeti elmeorvosi intézetbe, ahol megfigyelés alá fogják helyezni. Hír szerint az egyébként is különböző betegségeken szenvedő Berindeit a több mint egy hónap óta tartó fogság teljesen megtörte.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette, Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük Most 70 százezerrel olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP	
Line imádója	52 lej
Az örök bakfis	52 lej
A szép Guerandné	52 lej
A züllött társaság	52 lej
GLYN	
Acél és kova	52 lej
Az ellentét	52 lej
Ez az ára	80 lej
Férfi és leány	80 lej
A karrier	80 lej
A második Ambrozine	80 lej
A nagy feladat	80 lej
A nagy pillanat	80 lej
Öt év múlva	52 lej
Római színháték	50 lej
Tul az óceánon	80 lej
Vak szerelem	60 lej
ESCHRUTH	
Árvácska	40 lej
Lengyel vér	60 lej
Magamért szeressen	40 lej
A medvevár lovagja	40 lej
Boldogság csillaga	40 lej
Diadal	40 lej
Hazárd	40 lej
Zsugori néne	40 lej
COLETTE	
Bűnös ártatlanság	66 lej
Cinei	52 lej
Cinei meghal	52 lej
Gyerekek	52 lej
Mitsou kisasszony	52 lej
Az örvényben	66 lej
Az örvény szélén	66 lej

KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

gyümölcs és bor-
párlat főzdéje
onszám 9—34.

és erkölcsi értékek
vekedésük folytán
az országban s foko
óság ama nagy ré
földmegváltás gon
még ettől távol áll.

nschweig-
kommu-

ok a gyűlést
listákkal. A kom
és vasdarabokkal
ti szocialisták re
el. A rendőrség
vetett véget a hare
yabb sebesülés is
közéssel kapcsolat
száma ötven.

K
m ismerik

m darabokra
— Costest a
k ki, Bellonte
hadnagy lett

tt. A sérüléseket
tiek, mert a pilót
kasi Dalasba akar
gyEasterwood ez
díját elnyerhessék
A Matin hivata
formációk alapján
hogy a francia
stes francia óceán
d parancsnokává
sa, Bellonte a bes
szitjét kapja. Cos
g tartalékos őrna
lékos hadnaggyá
t Allamok párisi
jelent a francia
n és kormánya
e Briand előtt a
az újabb sikeres
lkalmából.

elyzet
a

ngfokozatot
logokat

ett vasutasok le
nökök, inspekto
ennél magasabb
égettséggel kell

zabályzat révén
skolai képzettsé
bilitálva lesz ed
sáért, mert ezek
be veszik a kép
egfelelően maga
logják őket be
és azonban a
yobb fizetést je
kiknél az új in
emelni a törzs
ani a drágasági
költségvetését

hir szerint, már
de a nyugdíja
elbocsátott vas
k be.

személyzet in
dezését a Casa
végezni, külön

NT KÖNYVET
UJ KELET
N.

Keletben

Uj „Dreyfus-affér“ Belgiumban

Lefokozásra és tízévi várfogságra ítélték egy belga hadnagyot, akit azzal vádoltak, hogy katonai titkot árult el egy külföldi hatalomnak

Brüsszel, szeptember 4. A belga közvéleményt élesen foglalkoztatja egy hazafiarsági per, amely a brabanti hadbírók előtt zajlott le és amely sok tekintetben erősen hasonlít a Dreyfus-afférra. A vádlott ezúttal Joiris hadnagy, aki ellen az a vád, hogy katonai titkokat árult el. Joiris ellen már júliusban megtartották az első tárgyalást, azonban újabb tanúk beidézése miatt a tárgyalást tegnapi elnapolták. A tárgyalás során annyi kiderült, hogy közvetlen bizonyítékok Joiris ellen nincsenek. A belga állambiztonsági hatóságok előtt felvett jegyzőkönyvek voltak a főbb bizonyítékok a katonatiszt ellen. Tanukat, akik lényegesen vallhattak volna Joiris ellen, a vád nem tudott felvonultatni.

Joiris hadnagy

Joiris a hadügyminisztérium expediciens osztályában teljesített szolgálatot és már az első kihallgatásakor kijelentette, hogy áldozata egy bosszúálló összeesküvő társaságnak.

Az ügyész az első tárgyalás során csak annyit árult el, hogy a megszállott rajnai vidéken működő belga konzulhoz egy napon beállított a konzul mellé beosztott belga állambiztonsági hivatal vezetője és jelentette, hogy egy német fiatalember, aki egy nagy német cégnél volt alkalmazásban, véletlenül kezébe kapott egy levelet, amely tévedés következtében került a céghez. Amikor felnyitotta a levelet, esodálkozással látta, hogy abban belga katonai titkok hieles leírása van. Felvonulási tervek, statisztikák és olyan iratok voltak a levélben, amelyek feltétlenül a legsúlyosabb katonai titkok lehettek. Az okiratok mellett levő kísérő levélben egy Antoine nevű ember azt írja a címzettnek, hogy haladéktalanul küldjön pénzt, mert máskülönben újabb titkokat nem fog tudni elárulni. A német fiatalember elárulta azt is, hogy a levelet Gustave Delhaise Dinslakeni szénkereskedőnek kellett volna megkapnia, aki egyébként már több ízben bele volt keverve kémkedési ügyekbe.

Terhelő bizonyítékok

A német fiatalember a konzultól pénzt kért az iratok kiszolgáltatásáért. A konzul eleinte azt hitte, hogy hamisításról van szó, de amikor meglátta az iratokat, meggyőződött róla, hogy ezek csakis a brüsszeli hadügyminisztériumból kerültek ki. Megindult a nyomozás, amely azt vélte kideríteni, hogy a dokumentumok nem eredhetek másról, mint Joiris hadnagtól. Megbízható, talpig korrekt embernek ismerték a hadügyminisztériumban, aki a legbizalmasabb diplomáciai jellegű levélváltásról is tudomásul szerezett. A kísérő levél kétségtelenül a minisztériumból származott. Azon az értekezésein, amely Joiris iródájában volt használatban.

Egy másik bizonyíték, amely a hadügy ellen szól, az, hogy letartóztatása alkalmával a zsebében találtak egy

belga katonai attasének a repülőhadjárattokról elkészített jelentését. Ezekre a vádpontokra nézve Joiris kijelentette hogy írógépjét nem egyedül ő használta, ami pedig a repülőtervekről való jegyzeteket illeti, kijelentette, hogy ezt szolgálati okokból készítette, hogy azután összehasonlítva konferenciái jelentésekkel és katonai szakcikkekkel, ő maga is hozzájárulhat ehhez a témához, hogy azután felelőseinek jelentést tegyen rólok.

Tíz évi börtön és lefokozás

A tárgyalás elnapolása után egy

brüsszeli ujság saját kezdeményezésére nyomozást indított és megállapította, hogy Dinslakenben, ahova az ominózus levelet címezték, nem is él egy Gustave Delhaise nevű ember. Az a bizonyos Gustave Delhaise, aki különböző kémkedési ügyekbe volt belekeverve, soha nem is lakott ebben a helyiségben, hanem Kölnben, és más rajnai városokban tartózkodott, rendszerint rövid néhány hétig. Az ujságírók kinyomozták továbbá azt is hogy a géppel írott anonim levelet a legtöbb valószínűség szerint egy belga vasuti tisztviselő írta, akit a háboru után hadbírósgal elé állítottak az el-

lenséggel való szövetségés címén, de bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezték. Ettől függetlenül a vasut-igazgatóság mégis elbocsátotta. Ez az ember később a rajnai városok egyikében telepedett meg és a katonai kiűrités óta Elzászban lakik. Az ujságírók egyike felkereste az egykori belga tisztviselőt, aki a leghatározottabban tiltakozott a vád ellen és azt mondta, hogy Joirist nem ismeri.

Az újabb tárgyaláson az ujságírók is megjelentek tanuságtételre. A hadbírósg azonban vallomásukra nem helyezett különös súlyt és a védőknek azt a kérését nem teljesítette, hogy idézzék be tanuként azokat, akik átadták a levelet a konzulnak, továbbá azokat, akikre a konzul mellé beosztott állambiztonsági tisztviselő hivatkozott. A bíróság azonban a védők egyetlen kivánságát sem teljesítette és Joirist lefokozásra és tízévi börtönre ítélte.

A pénzügyigazgatóságok tetszésszerű járulékokat róhatnak ki a rendezvényekre az árviz- és tüzkárosultak javára

Kétezeröttszázötvenhat millió lej volt az államkincstár multhavi bevétele

Bucuresti—Bukarest, szeptember 4. A kormány gazdasági bizottsága tegnapi ülését tartott Maniu Gyula elnökletével. Az ülésen a középítkezések ügyét tárgyalták, majd a CFR helyzettel foglalkoztak.

A pénzügyminiszter körrendeletet intézett a pénzügyi adminisztrátorokhoz, akiket felhatalmaz arra, hogy a szárazságok, mulatságok, látványosságok adóilletékeihez egy speciális segélyilletéket üssenek hozzá, amelynek bevétele

az elemi csapások (tűzvész, árviz) sújtotta lakosok segélyakciójának céljaira szolgál. A segélyilleték nagysága tetszés szerinti.

Az elmúlt hónapban az állampénztár bevételei 2756 milliót tettek ki.

Oroszországot nem számítva negyven millió ember él Európában kisebbségi sorsban

Genf, szeptember 4. Wilfan dr. elnöklése alatt ma megkezdődött az európai kisebbségek hatodik közgyűlése. A kongresszus harminc kisebbség képviselőit magát. Az elnöki megnyitót után Amende dr. főtitkár olvasta fel jelentését. A jelentés megállapítja, hogy Európában, Oroszországot nem számítva, 40 millió ember él kisebbségi sorsban. A kisebbségek helyzete az államok tulnyo-

mó többségében nem mondható kielégítőnek, mert a többségi népek vezetői az einemzetietlenítés és a kulturális és gazdasági elnyomás politikáját folytatják velük szemben. Amende megállapítani kívánja, hogy a kisebbségek tervszerű elnyomására irányuló politika állandó és komoly veszedelmet jelent Európa békéjére s ezért a kisebbségi kongresszusnak ez ellen energikusan sikra kell szál-

lania és követelnie a kisebbségek életlehetőségeinek liberális biztosítását. A jelentés polemizál ezután Poincarének az Excelsiorban nyilvánosságra hozott cikke kisebbségi vonatkozású állításával. A kongresszus elhatározta, hogy a jelentést külön bizottság elé utalja és a bizottság a jelentés alapján határozati javaslatokat dolgoz ki, amelyek a plénum elé fognak kerülni.

A liberális fronton minden csendes...

Politikai körökben nem tartják valószínűnek, hogy változás történjen a liberális párt vezetésében, mert Bratianu Vintila nem hajlandó tudomásul venni az elégedetlenséget, az aivezerek pedig nem hajlandók nyíltan lázadni

(Bucuresti — Bukarest, szeptember 4. Az Uj Kelet tudósítójától). Egyik legutóbbi számunkban foglalkoztunk a liberális párt belső válságával és megírtuk, hogy Bratianu Vintila ellen a pártban soha még talán olyan elégedetlenség nem mutatkozott, mint most. Ugyanakkor azonban rámutattunk arra, hogy a liberális pártban a Bratianu dinasztiaival szembeni tisztelet és fegyvelmehagyományai sokkal erősebbek, semmint hogy egy Bratianu máról-holnapra eltávolítani lehetne a párt éléről. A liberális pártban mindenki tudja, hogy Bratianu Vintila szerencsétlen pénzügyi koncepciói milyen hatalmas károkat okoztak az országnak s hogy a volt pénzügyi diktátor személyi hiányosságai milyen mértékben ásták alá a liberális párt tekintélyét. Az az ember azonban, aki Bratianu Vintila helyét elfoglalhatná: Duca volt belügyminiszter, mindenbe belemegy, semint hogy erőszakos uton próbálja Bratianu Vintilat a pártelnöki székbe kiemelni. Az exponáltabb pártvezéreknek egy része — így Tancred Constantinescu, dr. C. Anghelescu, Stelian Popescu, Dumitriu, Lepadatu — fentartás nélkül Bratianu Vintila mellett van, a többiek passzíven viselkednek és így a párttagok hatalmas többsége mindaddig hiába várta, hogy változás következzen be a liberális párt vezetésében.

Bratianu Vintila nem hajlandó tudomásul venni az elégedetlenségről.

Az elmúlt napokban híre járta, hogy

Duca kilép eddigi passzivitásából és nyílt akcióba kezd Bratianu Vintilával szemben. Ezt a hírt fentartással közöltük s a legújabb híradások mindenképpen indokoltá teszik szkepticizmusunkat. Bratianu Vintila nem hajlandó tudomásul venni a vele szemben megnyilatkozó elégedetlenségről, a pártújtésre hajlamos vezetők nem mernek kilépni a porondra és így az ugyszólván minden órában kirobbanással fenyegető vezérválság megoldása a legújabb hírek szerint ad calendas graecas elhalasztódott. Sőt mi több, legújabbban azt a verziót kolportálják, hogy Duca és Bratianu Vintila között megegyezés jött létre a napirenden lévő összes politikai kérdésekre vonatkozólag. Hogy miben áll ez a megegyezés, arravonatkozólag senki sem tud bizonyosat. Mig egyesek szerint Bratianu Vintila minden vonalon Duca álláspontjával szemben, mások tudni vélik, hogy éppen ellenkezőleg Duca tette magáévá Bratianu Vintila szempontját.

Mindenesetre tény az, hogy a Bratianu Vintila-Duca megegyezés még azoknak a körében is nagy kiábrándulást keltett, akik meg vannak győződve arról, hogy a liberális pártvezér beadta derekát az összes kérdésekben. Ez a megegyezés ugyanis Bratianu Vintila pártvezérségének meghosszabítását jelenti. Egyes vidéki szervezetek a központi vezetőség akcióképtelensége látára elhatározták — a „Curentul“ szerint — hogy Inceuleti példáját követve, megyei gyűléseket hívnak egybe, amelyen Bratianu Vintila fejét fogják követelni.

Hogy ezeknek a megmozdulásoknak milyen sikere lesz, azt természetesen nehéz ma még előrelátni. Bratianu Vintila minden esetre görcsösen ragaszkodik a pártvezérséghez. A liberális párt köréből nyert értesülésünk szerint Bratianu Vintila nem akarja megérteni, miért kell elhagynia pártját, csak azért, mert konzekvens volt korábbi politikájához. Vintila szerint a liberális pártnak meg kell maradnia a régi keretek között és friss erővel harcolnia az ország boldogulásáért. Ugy látszik, hogy a jelenlegi pártvezetők többsége is ezen az állásponton van és bár a párt tagjainak tulnyomó majoritása nem osztja ezt a felfogást, nem mernek nyíltan pártot ütni és ezért alighanem minden marad a régiben.

— A török hatóságok titkos kommunista szervezkedést lepleztek le. Párizsból jelentik: A Paris Soir konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy a török hatóságok titkos kommunista szervezkedést lepleztek le. A letartóztatottak száma meghaladja a harmincat. Angorában szintén több őrizetbevétel történt kommunista propaganda vádjai miatt.

— A touloni kikötőben elsüllyedt egy katonai hidroplán. Párizsból jelentik: A touloni hadikikötőben ma egy hidroplán nagy magasságból a kikötő sekély vizébe zuhant és elsüllyedt. A hadikikötő parancsnokságának intézkedésére tenger-alattjáró leszállott a tengermélybe és felvontatta a víz felszínére a hidroplánt. Két pilótája holtan került ki a vízrétg alól.

Kozzanak Kórháznak

dőben a mező-pás érte, főleg rodásával. Oscar Wasser-dórról szóló je a palesztinai eselőinek felhí-sban a munká-gépítő munkát jisiv az apró-szi munkaked-na-célok az el-ttnak. Kiemeli lországi zsidók i a beszarábiai, goszláviai zsi-otonsnak tartja, gazdagok Pa-et investálja-étörtént ebben

leghatározot-on utakon járó elyek alól ter-a Keren Ka-Keren Hajje-et nyitja meg, is. A Keren ztalatai arra hogy a követ-el tovább ju-

g) rámutat a ztinába emig-parral jelenté-ára adtak ke-a munkástele-ek minél több

a bizottságot 5 költségvetés ewish Agency zásokat, akkor at fog jelenté-őtelessége mi-5 családot be-A palesztinai z Agencyvel ujjáépítésen, tni és a zsidó tatni az ujjá-

EGY PERC ALALMANYU elentik: With- egy új talál-üködő ágyut angol hadsereg ált bizottság-akak rendszere l az újítással, san eszereli ki zszesedett csö-olyót röpit ki gyorstüzelő- svéd kapitány is, melynek kusan műkö-öt golyóra le-

tték a Kolozs-hamis ezere-egyk ióteri szállítottak be svári fiókja-misítványt és lórségnek. A mozást és en- s, hogy a ha- került Ko-yanis ott egy edeztek fel, a ból került ki. ALMANAK AK SZAM-ból írják: A ökig kiélező- lemondásá-hogy a kor-állhatetlen és b csak két-ramon. Most ittőte fejét a zstikar egy-árókkal tart adikikötőben árosnak for-égyetemi if-é, amelyben stén az erő-tni, hogy ér-sasági de-

Jaroszláv Hasek:

Infanterist Svejk Viszontagsági a nagy háboruban I.

A világháboru egyetlen humoros, satirikus regénye, amely méltán sokakozik világirodalom halhatatlanná vált humoros művei közé. Három film és több szindarab készült ebből a regényből, amelyben Svejk, aki olyan boldog, hogy már bölcsnek is elmeget, mond véleményt emberekről, ingeményekről, de úgy, hogy a könny-nyan ki a kacagástól és nevetéstől.

Ara 95 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A kolozsvári Közkórházegyesület a kórházi szombat küszöbén felkéri az egyesület összes helybeli tagjait, valamint a vidéki kerületek tisztikarát, de mindenkit, aki tisztában van a zsidó kórházügy fontosságáról, hogy ne feledkezzenek meg arról, hogy szeptember 6. a kórházi szombat. E napon a templomban a Thóra előtti felajánlások a betegek javára jutnak minden zsidó hitközségben. Hívják fel ismerőseik figyelmét e szombatra, igyekezzenek valamilyen módon a Thórához járulni, hogy megemlékezzenek a betegekért is. Aki a reggeli imánál már nem juthat a Thórához, az járuljon a Minchánál, de mindenki minden körülmények között tartsa szem előtt, hogy a szombat sikere 50 ágyat, tehát évente sok száz szenvedő gyógyulását jelenti, a félsiker, vagy éppen sikertelenség e fontos intézmény haladásának akadályja lehet. A kórházi szombat mindannyiunk ügye, ezért mindannyiunk áldozatkészségére számít.

Hatalmas viharok dülnek az Antillák szigeteseitől. Newyorkból jelentik: Az Associated Press jelenti a Portorico szigetén levő St. Juanból, hogy az Antillák szigeteseitől környékén hatalmas viharok dühöngnek az orkán és szökőár végigseperve Portorikót és nagy károkat okozott. Az első jelentések szerint ötven halálos áldozata van az elemi katasztrófának.

Szeptember 6

Kórházi szombat egész Erdélyben

Az Egyesült Államok nápolyi főkonzula kizuhant egy második emeleti ablakból és szörnyethalt. Rómából jelentik: Robinson, az Egyesült Államok nápolyi főkonzulja Capri szigetén egy nyaraló másodelemti ablakából az uccára zuhant és szörnyethalt. Halálát koponyatörés okozta.

A malária leküzdésével foglalkozott az algiri orvoskongresszus. Párizsból jelentik: Az Algirban megtartott orvoskongresszus ma a malária új gyógymódjaival foglalkozott. Ismertették azt a gyógyszert, amellyel már hosszabb ideje folytatnak eredményes kísérleteket s amely a legtöbb makacs esetenél is teljes gyógyulást hozott.

A rifkábikok megtámadták a francia idegenlégiót Marokkóban. Párizsból jelentik: Francia-Marokkóban az idegen légió egyik előretolt különítményét rifkábikok fegyveres esapata támadta meg. A különítmény a tuleró elől ideiglenesen visszavonult. A francia veszteségs-lista egy tiszt, 3 altiszt, 18 közlegény.

VALTOZÉKONY HÜVÖS IDŐJÁRÁS VÁRHATÓ. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony és kissé hűvös időjárás várható.

A Tóra előtt adakozzanak a clujji zsidó kórháznak

EGY ANGOL CSELEDLEÁNY — A LEGUJABB ORVOSI CSODA. Londontól jelentik: Az angol orvosoknak hetek óta nagy fejtörést okoz egy cseledleány, akinek pusztá megjelenése valamelyik helyiségben elegendő arra, hogy az összes órák megálljanak. Annál a családnál, ahol szolgálatot teljesít, kénytelenek voltak külön szobát rezerválni az órák számára, ahová neki belepnie nem szabad. Az orvosok egyike azzal magyarázza a jelenséget, hogy a leány hámrétege olyan sugarakat áraszt ki magából, amelyek az óra fémalkatrészeire hatással vannak.

Bell ezredes elfogadta az orosz kormány meghívását. Newyorkból jelentik: Bell ezredes, Hoover elnök bizalmas barátja a szovjetkormány meghívására a napokban Moszkvába utazik, ahol rábízta az éhségsújtotta vidékek élemezésének irányítását. Bell a meghívást elfogadta s a vasutonalak nélküli területeket repülőgéppel közreműködése mellett fogja élemezni.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Egyik legutóbbi számunkban egy összegben mutattuk ki a 22.900 lejt kitevő marosludasi gyűjtés eredményét, amelynek részletezését itt adjuk:

Ludas	
Chevre Kadischa	3.000 lej
Heller és Farkas cég	2.000 „
Deutsch Béla	600 „
Indig Mór	500 „
Farkas Hermann	500 „
Deutsch és Geist	500 „
Kopstein Ignátné	500 „
Aron Móritz	500 „
Izrael Jakab	500 „
Walcer M. Jakab	500 „
Hirsch Majerné Gerend	500 „
Neményi József Hadrév	500 „
Goldstein Sándor és neje	300 „
Stern főrabbiné	200 „
Aron Móritzné	200 „
Frieder Mór dr.	200 „
Citrom Vilmos dr.	200 „
Nagy Sándor dr.	200 „
Fried Samu	200 „
Salamon Lázár	200 „
Berkovits Jakab	200 „
Jakab Mendel	200 „
Heller Józsefné	200 „
Glück József és neje	200 „
Darvas László	200 „
Goldstein Mór	200 „
Pauntz Bertalan Záh	200 „
Reich Sámuel Záh	200 „
Hirsch Zoltán Gerend	200 „
Fuchs Ignázt	100 „
Goldstein Gyula	100 „
Léb Bernáth	100 „
Hirsch Adolf	100 „
Schwimmer Nándor	100 „
Onisea Gheorghe dr.	100 „
Agrár Taktár fiókja	100 „

Steinfeld Géza	100 „
Léb Margit	100 „
Stern Lázár	100 „
Keller Jakabné	100 „
Goldstein Dezsőné	100 „
Farkas Dezső	100 „
Vlasa dr.	100 „
Molnár Dénes	100 „
Deutsch Lipótné	100 „
Popa Romulus orth. esperes	100 „
Ferenci Mihály	100 „
Meisner Jakab	100 „
Meiner Rezső	100 „
Spitzer Aronné	100 „
Pollák Márkus	100 „
Krémer József	100 „
Aliesz Antalé	100 „
Keresztes Ödönne	100 „
Weisz Menyhértne	100 „
Pauntz Béla Záh	100 „
Spielmann Arthur Velcér	100 „
Bernáth Mendel Tóhát	100 „
Salamon Izák Sanger	100 „
Salamonné Gerend	100 „
Ludasi Taktár	100 „
Kisebb adományokból	2.180 „
Dr. Citrom Vilmosné és Steinfeld Farkas gyűjtése Radnóton	3.920 „

Cluj	
Dr. Kis Árpád	1.350 „
Kálmán József	1.350 „

Odorheul-Bistritei	
Grünfeld Rudolf	100 „
Landau Mózes	100 „
Rosenfeld Mihály	200 „
Özv. Kohonné	100 „
Többen	330 „
Eddig kimutatva:	1.209.141 „
Az eddigi gyűjtés összege:	1.212.671 „

VISSZATOLONCOLJAK AMERIKÁBA JACK DIAMOND CSEMPESZKIRÁLYT. Kölnből jelentik: Jack Diamond amerikai csempészkirályt ma három magasrangú rendőrtisztviselő őrizete alatt északi német kikötőbe szállították s még ma gözörsre teszik, amely elindul vele vissza Amerikába.

ZEILEIS KÖLÜN UJSÁGOT AD KI. Birói ítélet kimondhatja, hogy nem büntetendő, mert igazat írt az, aki Zeileisről megírja, hogy orvosi módszere család, orvosi kamara bezáratottja a Zeileis-intézeteket, a kétségbeesett beteg reménykedéssel tekint Gallspach felé, ahol Zeileis kuraszol, vagy — gyógyít s Gallspach teli van. A gallspachi Zeileis-intézet, amely eddig könyvek és brosúrák kiadásával igyekezett védekezni a vádak ellen s reklámot csinálni önmagának, most rendes lapot ad ki. Az újság címe „Gallspacher Anzeiger” s nem foglalkozik mással, csupán a Zeileis-gyógymóddal s azokkal a támadásokkal, amelyek ezek ellen a gyógymódok ellen elhangzanak. Többször terjedelmes cikk veszi védelmébe a hatóságilag lezárt belgrádi Zeileis-intézetet.

Változatlanul 3 százalék marad az angol bankrátá. Londontól jelentik: Az Angol Bank főtanácsának mai ülésén a bankamatlatból változatlanul 3 százaléknál állapították meg.

A Ceire Mizrachi rendezésében szeptember 7-én, szombat délután 3 órakor a Sajovics F. Efrain, a frankfurti ifjú mizrachisták lelkes vezetője, „A németországi mizrachi munka és általános problémáink” címen tart előadást, a Zs. N. Sz. helyiségében, Str. Baron L. Pop 10. szám. Vendégeket szívesen látnak.

ÁLLITOLAG UKRÁN TERORISTÁK MERÉNYLETE OKOZTA A TÜZET A LEMBERGEI MEZŐGAZDASÁGI KIALLITÁSON. Varsóból jelentik: Lembergen ma a nemrég megnyitott mezőgazdasági kiállítás közelében kigyuladt és leégett egyik lengyel sportegylet színháza. A hatóságok megállapították, hogy gyújtogatás történt és a kiállítás idegen látogatói elijesztésére szánt merényletet az ukránjaitkos szervezet tagjai követték el bosszúból 30 ukrán terrorista közelmúltban történt elfogatása miatt. A terroristák tevékenysége egyébként Keletgaliában újra megjelent. Ma is több városban telefon és távirősszeköttetéseket semmisítették meg, úgyhogy a tarnopoli vasutvonalon forgalmi nehézségek is támadtak. A hatóságok a tettesek kézrekerítésére erélyes nyomozást tettek folyamatba.

Az Alpokban nyomtalanul eltűnt egy utasszállító repülőgép. Bécsből jelentik: A Zürich-Bécs közötti utvonalon közlekedő A. 3. utasgép eltűnt. Utasok ezekkel nem voltak a gépen. Azt hiszik, hogy az Alpokban valahol szerencsétlenség érte pilótáit. A gép felkutatására intézkedéseket foganatosítottak, amelyek eddig nem vezettek eredményre.

A Tefner zsidó operett-társulat már harmadszor jön Kolozsvárra. Ezúttal a Magyar Színház új igazgatóságának a meghívására. A páratlan siker, amelyet Tefnerék és különösen Szidi Thall, a társulat kitűnő szubrettje elérték, indította a Magyar Színház új igazgatóságát, hogy Tefneréket külföldre való távozásuk előtt szombat és vasárnap estére meghívja. Az előadások mindkét este 10 óra 15 perckor kezdődnek mérsékelt helyárakkal.

TIZENEGY HALOTTJA ÉS HARMINC SÜLYOS SEBESÜLTJE VAN EGY AMERIKAI VASÚTI SZERENCSÉTLENSÉGNEK. Newyorkból jelentik: A texasi gyors, amely St. Louis és San Antonio között közlekedik, vasárnap délután 80 kilométeres sebességgel haladva, kicsiklott és az egész vonat lezuhant a 8 méter magas töltésről. A szerencsétlenségnek 11 halottja és 30 sulyos sebesültje van.

A moldvai tartományi igazgatóságának nem kell a zorleni-i birtok. Bukarestből jelentik: A görög exkírálné zorleni-i birtokát, amelyet az állam 94 millióval vásárolt meg s amely körül néhány hónappal ezelőtt éles viták folytak le a bukaresti lapok hasábjain, a földművelésügyi minisztérium a moldvai tartományi igazgatóságnak adta, hogy a birtok jövedelméből fedezze az igazgatóság kiadásának egy részét. Hoisescu moldvai tartományi igazgató a múlt héten meglátogatta a zorleni-i birtokot és onnan Bukarestbe utazott Mihalache miniszterhez. Bejelentette, hogy a birtok felszerelés nélkül van és ahhoz, hogy gazdaságosan lehessen vezetni, legalább kétféle millió lejt van szükséges a marhaállomány kiegészítésére és gazdasági gépek beszerzésére céljából. A földművelésügyi miniszter belátta a kérés jogosultságát, de kijelentette, hogy nem áll pénz rendelkezésére s így a kétféle millió lejt nem utalhatja ki. Erre Hoisescu bejelentette, hogy a tartományi igazgatóság ilyen körülmények között a birtokot nem fogadja el és lemond a jövedelméről is. A földművelésügyi minisztérium a birtok kezelésére úgynevezett autonóm bizottságot küldött ki, amely októberben, a termés betakarítása után átveszi a dominiumot. Az idei termés ugyanis még a volt tulajdonost illeti meg.

ZSIDÓ LEÁNYINTERNÁTUS KOLOZSVÁRON. Hézagpótló intézettel lett gazdagabb Kolozsvár zsidó élete. Hochmann Auróra szeptember elején zsidó leányinternátust nyitott. Az izlésszen és nagy gondossággal berendezett internátusban közép- és magasabb iskolákat látogató leányok a családi környezetet pótló meleg otthonra találhatnak. Az internátusban a zsidó szellemű nevelés párosul a modern pedagógia módszereivel. A vidéki zsidó szülőknek, akik gyermekeiket Kolozsváron akarják taníttatni, állandóan gondot okozott az, hogy leányaikat megfelelő környezetbe helyezték el. Hochmann Auróra intelligenciája, rátermettsége és a jól összeválogatott elsőrangú tanítótestület biztosította annak, hogy az újonnan létesített zsidó intézmény csakhamar Erdély legjobb hírű kulturintézete lesz.

A CSERNOVICI MAKKABI KOLOZSVÁRON. A bukovinai kerület bajnokesapata, a csernovici Makkabi, mely Románia legjobb futballcsapatai közé számít, szeptember 14-ikén Kolozsváron vendégszerepel, ahol ellenfele a tíz éves jubileumát ünneplő Haggybor megerősített futballcsapata lesz. A csernovici Makkabi vendégszereplése kimagasló eseménye lesz a jubilaris ünnepegeknek és mintán egyúttal a kolozsvári futball-szezon megnyitását is jelenti, a két zsidó együttes összecsapását érthető érdeklődés előzi meg.

A JUGOSZLÁV KERESKEDELMI MINISZTER A VARSÓI KONFERENCIA JELENTÉSÉRŐL. Berlinből jelentik: Demetrovics kereskedelemügyi miniszter és Pilja kereskedelemügyi minisztériumi felügyelő a varsói konferenciáról hazavezető útjukban odaérkeztek. Demetrovics nyilatkozott a varsói konferenciáról, kiemelve, hogy az utóbbin a bukaresti és szinajai határozatokat fogadták el. Ezáltal Varsóban szélesebb keretben nyertek ama törekvések, amelyek a jugoszláv-román-magyar konferencián megnyilatkoztak. E törekvések a kiviteli kereskedelem terén egyetemes szervezési megvalósítására irányulnak azzal a feltétellel, hogy elsősorban elkerülhető legyen az agrár államoknak egymás elleni konferenciája.

MÉG NINCS DÖNTÉS A LEGKÖZELEBBI UJPEST-AMBROZIANA MÉRKŐZÉS SZINHELYÉRŐL. Bernből jelentik: Meisl Hugó, a kupabizottság főtitkára igen kényes helyzetbe került a vasárnapi mérkőzés következtében és mindenáron szeretné, hogy az Ambroziana és az Ujpest a kupabizottság megkerülésével egymás között egyezzenek meg a mérkőzés színhelyére vonatkozóan. Az Ujpest nem csinál titkot abból, hogy Bécsben szeretné megrendeztetni az Ambrozianával megjátszandó immár negyedik mérkőzését, a két csapat között azonban az Ujpest hétfői elutasításáig semmiféle közeledés nem jött létre, úgyhogy e pillanatban még teljesen bizonytalan, hogy a negyedik és ezúttal talán már döntő mérkőzés melyik városban fogják megtartani.

A SOMOGYI-BANDA AKTÁI MEGÉRKEZTEK A KOLOZSVÁRI TÁBLÁHOZ. Még élénken emlékeztetében él a közönségnek a fekete autós banditák bűnügye, akik Somogyi Ferenc vezérlete alatt fosztogatták hónapokon át az erdélyi postahivatalokat és különösen a kolozsvári Konez és Pillangó-telep lakóit. A fosztogató sokan kívül a banda és közelebbiek Somogyi Ferenc vezető lelkiismeretét még gyilkosság is terheli, amennyiben egyik cinkostársát, Konez Istvánt megölte. A tordai törvényszék Stefanescu-tanácsa ez év június 18-án hozott ítéletében Somogyi Ferencet huszonnégy évi sulyos börtönrre, Thurzay Ferencet és Lénárd Dezsőt négy évre, Gáspár Jánost három évi börtönrre ítélte, míg a társaság más két tagját, akikkel szemben az ügyész a vádak legmagyobb részét bizonyítékok hiányában kénytelen volt eljéteni, egyenként 15.000 lej pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet mindnyájan megfellebbezték a tordai törvényszék határozatát. Az ügy aktái tegnap érkeztek a kolozsvári ítéltáblához, melyeket dr. Mics Pompeius táblai főelnök átvizsgálta, után a második szekcióhoz utalta. Tárgyalásra valószínűleg csak október hónap folyamán kerül sor.

Az egész város

A fenyegető névte járt. Az olyan név esetleg felül egyik szony, amely azt k Edenkert uccába já olyasfajta fenyegető névtelen levélben és vetelnek, nincs már vesztek a naiv lelke a fekete kéz-től. még ilyenek, ezeknek.

A fenyegető levele nak most új lendületet, amely fél Ném nyetéseitől félnek attól a mindennek tól, amellyel a levél. Egy ismeretlen z óta fenyegető levele magdeburgi testület nagy pénzüsszegeket mas bünteteket h az esetre, ha követe nek. A fenyegetésel lagosan van a leve hogy a rendőrség ne hogy az ismeretlen végre is fogják ha büntényeket.

Legutóbb a mult egy ismert magdel ilyen fenyegető lev zsaroló tizenkéteze Amerikába szóló haj ben figyelmezteti a amennyiben ezt a kö stik, most már viss váltja a fenyegetése. A zsaroló levelebe hogy milyen módon nyeggett társaság : és a hajójegyeket. társaságot, hogy a bankjegyekben küld a főpostára, ahol a gés levél fogja vár utasítások lesznek a jeligét azonban csak lása előtt néhány pe a társaság tudtára.

A magdeburgi re vellel kapcsolatban kinyomozza az ism ezért egyik detektiv misba öltöztette s együtt elküldte a fő Röviddel öt óra u kaptá a levél jeligt ára sietett, ahol me let. A levél a köv tartalmazta: Az ism küldőncöt, hogy a le kivel sem érintkezze dalról figyelik. Rögp postát és menjen ki váltson a 6 óra ulmstadi gyorsvona vagy negyedosztályú lásig fennmaradó id negyedosztályú váró anélkül azonban, ho érintkezzen. A von után menjen a legut jön le az egyik jobb vonat elindulása utá nézzen ki ezen az a helmstedti vonalon ben a sinektől pár mezon egy jelet fog lőszinűleg egy betit tton dobja ki az abla esomagoat és ezzel kü A detektiv minden meretlen utasításait, nyiban nem, hogy eg őrségre, úgyhogy g gyors utolsó koesijá akkor a gyorsvonat akadt két utasa. egy burgi rendőrfőnök, detektiv volt.

A rendőrfőnök elh figyelni fogja a pály pillantja a megbeszél állítja a vonatot és furlangos gonoszteve Niederdodeleben k sze a mezon az uto detektiv meg is látt kihajította az ablak sen csak értéktelen megtöltött esomagoat ban a rendőrfőnök let és leféketette a vo nagy sebesség miatt rülbelül fél kilométe

Magoc

Magdeburg egy zsarolót hajszol

Az egész város remeg és a rendőrség eredménytelenül nyomozza a fenyegető levelek íróját

A fenyegető névtelen levelek ideje lejár. Az olyan névtelen levelek még esetleg felül egyik-másik feltékény aszsonya, amely azt közli, hogy férje az édenkert uccába jár randevura, de az olyasfajta fenyegetéseknek, amelyek névtelen levélben érkeznek s pénzt követelnek, nincs már semmi hatása. Kivesztek a naiv lelkek, akik megijednek a fekete kéz-től. Vagy ha vannak is még ilyenek, ezeknek sincs már pénze.

A fenyegető levelek haldokló divatjának most új lendületet ad a magdeburgi eset, amely fél Németországot izgalomban tartja. Talán nem is a levélíró fenyegetéseitől félnek a németek, hanem attól a mindenre kiterjedő gondosságtól, amellyel a levélíró dolgozik.

Egy ismeretlen zsaroló már hónapok óta fenyegető leveleket ír különböző magdeburgi testületeknek, amelyekben nagy pénzsommegeket követel és bazzalmas bünteteket helyez kilátásba arra az esetre, ha követeléseit nem teljesítik. A fenyegetések kivétel olyan világosan van a levelekben feltüntetve, hogy a rendőrség nem tartja kizártnak, hogy az ismeretlen vagy ismeretlenek végre is fogják hajtani a bejelentett büntényeket.

Legutóbb a mult hét szerdáján kapott egy ismert magdeburgi társaság egy ilyen fenyegető levelet, amelyben a zsaroló tizenkétezer márkát és négy Amerikába szóló hajójegyet kér és egyben figyelmezteti a társaságot, hogy amennyiben ezt a követelést nem teljesítik, most már visszavonhatatlanul beváltja a fenyegetéseit.

A zsaroló levélben pontosan előírja, hogy milyen módon adja át a megfolygott társaság a kért pénzsommeget és a hajójegyeket. Utasítja ugyanis a társaságot, hogy a pénzt ötvenmárkás bankjegyekben küldőne által küldje el a főpostára, ahol a küldőcöt egy jelzés levél fogja várni, amelyben pontos utasítások lesznek a pénz átadására. A jelzést azonban csak a küldőnek elindulása előtt néhány perccel fogja telefonon a társaság tudtára adni.

A magdeburgi rendőrség ezzel a levéllel kapcsolatban elhatározta, hogy nyomozza az ismeretlen zsarolót és ezért egyik detektívját küldönci uniformisba öltöztette s a kért összeggel együtt elküldte a főpostára.

Röviddel öt óra után a küldőnek megkapta a levél jelzést és rögtön a főpostára sietett, ahol meg is találta a levelet. A levél a következő utasításokat tartalmazta: Az ismeretlen felhívja a küldőcöt, hogy a levél vétele után senkivel sem érintkezzen, mert minden oldalról figyelik. Rögtön hagyja el a főpostát és menjen ki a pályaudvarra. Itt vártson a 6 óra 25 perccel induló elmstadi gyorsvonathoz egy harmad vagy negyedosztályu jegyet. Az indulásig fennmaradó időt a harmad vagy negyedosztályu váróteremben töltsse el, anélkül azonban, hogy itt is valakivel érintkezzen. A vonatra való beszállás után menjen a legutolsó vagonba és illogjon le az egyik jobb oldali ablakhoz. A vonat elindulása után pedig állandóan nézzen ki ezen az ablakon és akkor a helmstedi vonalon Marienborn közelében a sinektől pár méternyire a nyílt mezőn egy jelet fog látni és pedig valószínűleg egy betűt, ekkor aztán rögtön dobja ki az ablakon az előkészített csomagot és ezzel küldetését befejezte.

A detektív mindenben követte az ismeretlen utasításait, csupán csak annyiban nem, hogy egy ügyes trükkkel elküldte a főpostán kapott levelet a rendőrségre, ughyhogy mikor ő helmstedi gyors utolsó kocsijába beszállt, ugyanakkor a gyorsvonat mozdonyának is akadt két utasa, egyik maga a magdeburgi rendőrfőnök, a másik pedig egy detektív volt.

A rendőrfőnök elhatározta, hogy ő is figyelni fogja a pályát és amikor megpillantja a megbeszél jelet, rögtön megállítja a vonatot és üldözőbe veszi a furfangos gonosztevőket.

Niederdodeleben községtől nem messze a mezőn az utolsó kocsiban utazó detektív meg is látta a jelet és rögtön kihajította az ablakon — a természetesen csak értéktelen papírdarabokkal megtöltött csomagot. Ugyanekkor azonban a rendőrfőnök is észrevette a jelet és lefékeltette a vonatot, ez azonban nagy sebesség miatt csak a jel után körülbelül fél kilométernyire tudott meg-

állni. A detektívek kiugrottak a vonatról és visszaszaladtak a jelig, de ott már csak a felbontott csomagot és egy kéreppár friss nyomát találták.

A jelnél megállapították a detektívek, hogy az ismeretlen a helyet igen ügyesen választotta, ugyanis közvetlenül egy vasuti aluljáró előtt volt a jel kitéve, ughyhogy amikor a csomagot kidobták az ablakon, a gonosztevő valószínűleg

kiugrott az aluljáró alól és miután meggyőződött, hogy a csomag csak papírszeletekkel tartalmaz, rögtön keréppárra ugrott és elvágtatott.

A magdeburgi rendőrfőnök alarmizálta az egész környébeli rendőrséget, azonban hiába volt minden a legszorgosabb nyomozás után sem tudtak eredményt elérni.

A levelek stílusából annyit megállapított a rendőrség, hogy valószínűleg egy intelligens ember írja azokat. A levelek írójával vannak irva és a zsaroló olyan óvatos, hogy csak hatodik vagy hetedik kópiáját küldi el, ughyhogy ezirányban sincs a nyomozásnak semmi támpontja.

Egész Magdeburg közvéleménye lázasan figyel, hogy ki lesz a győztes a rendőrség és a gonosztevők harcában.

KÖZGAZDASÁG

Cseh malmok a magyar lisztbevétel ellen

Prága, szeptember 4. A cseh kereskedelmi malmok Szövetsége a hét elején tartott gyűlésén éles támadást intézett a kormány ellen amiatt, hogy megengedte a beviteli jegyeknek lisztvám kiegyenlítésére való felhasználását. Az importőrök állítólag több millió korona értékben szereztek be jelentékeny felárral beviteli jegyeket és ezek felhasználásával óriási mennyiségű magyar lisztet importáltak. Megemlítette az elnök, hogy a magyar kormány a boletta-rendszerrel újabb támogatást nyújtott a magyar malmoknak, az eddigi szállítási és egyéb titkos

kedvezményeken kívül. Ezek segítségével a magyar lisztet oly olcsón adják, hogy a belföldi malmok kalkulációja teljesen megingott. Az elnök indítványára elhatározták, hogy feliratot intéznek a kormányhoz, hogy az importált liszt kémiai vizsgálatát szigorítsa meg, továbbá a magyar boletta-törvény ellen, retorzióképpen, a vámtarifai törvény lehetőségeihez mérten, emelje fel a lisztvámot és az új magyar szerződésben okvetlenül biztosítson szabad kezet magának a lisztvám kérdésében.

Az új uttörvény megöli az autóforgalmat Romániában

Fantasztikus összegű illetékeket kell fizetni az autótulajdonosoknak — Az államépítészeti hivatal túlzott hatásköre — A hivatal lefoglalhatja az autót

Az expressz törvényszavazó rendszernek egyik mintapéldánya az új uttörvény, amely szerint a főttemstertől az utkaparóig mindenkinek jogában áll kihágásokat konstatálni.

Ez most annyit jelent, hogy az urvezetőknek, vagy sofförnek, vagy akár a szerkezet hajtó legénynek erősen figyelni kell arra, hogy az utkaparó ur jogerzékét meg ne sértse és mindig kedvére eselekedjék, mert különben damokleszi kardként függ az országutak szerény vándora felett az utkaparó, rendőr vagy esendőr szeszélye, aki nyomban kész valamilyen előkaparászott kihágási kellemtelenkedni.

Legkevesebbet foglalkozik az uttörvény azzal, hogy az országutaknak milyen állapotban kell lenni. Arról, hogy az utak jelenleg milyen állapotban vannak, arról csupán szomorú elégiát lehetne írni. Nem csodálkozunk már azon, ha első osztályu utakon az autó kormányserkezete eltörik, a gép utasaival együtt az árokba fordul, hogy nincs olyan rövid ut, amelyen egy-két rugó össze ne törne. Csupán azon lehet mély-

segesen bámolni, hogy a kormány ilyen biztonságot nyújtó, kényelmetlen, sőt életveszélyes utak használatáért olyan fantasztikus díjakat óhajt szedni, hogy az angol államkincstár a maga kifogástalanul kiépített uthalozatai után sem merné megkockázatlanul. Az uttörvényt megelőzően az autótulajdonos az egyenes adó után 20 százalékot utadoba fizetett, minden kiló benzín után 2 lejt, minden kiló olaj után 4 lejt inkasszáltak az utak karbantartására. Joggal kérdezheti az autótulajdonos, hogy mire fordítják ezt a horribilis összegeket?

A Casa Autonoma Drumurilor című intézmény az új adók egész seregével sújtja az autótulajdonosokat. Eszerint a teherautóknak, autóbusszoknak és taxinak az állami utakon csak bizonyos illeték lefizetése ellenében lehet közlekedni és pedig tonnánként ezer lej az új illeték. A taxiknál és autóbusszoknál egyelőre nem állapítják meg az illeték nagyságát, hanem felszólítják az autóbussz- és taxitulajdonosokat, tegyenek ajánlatot az államépítészeti hivatalnál, hogy milyen összegeket ajánlanak fel

illetékképen. Mindenesetre addig is minden taxis, autóbussz- és teherautótulajdonos köteles ezer lej biztosítékot letenni a Banca Nationalához, vagy az adóhivatalba.

Az autóbussztulajdonosok minden ut után kötelesek fertőtleníteni az autóbusszokat és ezt az államépítészeti hivatal fogja ellenőriztetni a maga szerveivel. Egy másik, szenzációba illő pontja a törvénynek, hogy ha a sofför viselkedése nem tetszik az államépítészeti hivatal embereinek, ughy az autótulajdonos köteles azonnal elbocsájtani. Egy másik pont szerint minden teherautó és taxi garanciaképpen az államépítészeti hivatalé, ha nekimegy egy hidnak és ledönti a karfáját, vagy megrongálja az utakat.

Most már csak arról lenne szó, hogy milyen garanciát ad az államépítészeti hivatal az autótulajdonosnak, hogy nem török össze az autója, nem szakad-e le alatta a hid, nem akad-e el egy feneketlen sártengerben?

Az autótulajdonosok valószínűleg megtalálták a módját annak, hogy tiltakozzanak az uttörvény lehetetlen paragrafusai miatt. Es ha a tiltakozásnak nem lesz meg a kellő eredménye, egy szép napon leállnak az összes teherautók, taxik és autóbusszok és akkor majd autótörlőnek azok, akik a törvényt megalkották.

Újabb mezőgazdasági cukorgyárak Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A mezőgazdasági cukorgyárak egyik konzorciuma, amely mögött a kromauai Goldschmidt nevű nagyiparos áll, új mezőgazdasági cukorgyárat létesít, Komers mérnök szabadalmának alkalmazásával. Az új eljárás ugyanis rendkívüli módon takarékos eljárást tud biztosítani az üzem minden vonalán. Az új gyárat a csehországi Nachod közelében fogják felállítani. Amennyiben e gyárban az új eljárás bevalik, egy év múlva Lundenburgban is hasonló gyárat állítanak fel.

Ingazodó a párizsi tőzsde. Párizsból jelentik: Szeptember elején és 2-án a tőzsde irányzata erősen ingadozott. A jegyzések a következők: Banque de France 21.990, Banque de Paris 2580, Kredit Lyonnais 3010, Kredit National 1455, Rio Tinto 4355, Royal Dutch 38.100, Shell 550, Schneider-Kreuzot 1870, Goldfield 204, Euez 17.000, Societe Generale 1.700, De Beers 844, Tubize 427, Wagons-Lits 461.

Rohamosan emelkedik az amerikai munkanélküliek száma. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok munkanélkülieinek száma döbbenetes módon emelkedik. William Steurart neves amerikai statisztikus szerint az Unió területén újabb körülbelül kilenc millió ember áll munkanélkül.

A pálinkafőző üstök kötelező bejelentése. A kolozsvári pénzügyigazgatóság a mai napon, egy legújabb miniszteri rendeletre való hivatkozással felhívást bocsátott ki, melyben többek között a következőket mondja: A pálinkafőző üstök tulajdonosai kötelesek a községi előjáróságokhoz nyilatkozatot benyújtani, melyben bejelentik a pálinkafőző üst tartalmát. Mindazok, akik ez év szeptember 17-ig nem adták be ezt a nyilatkozatot, elvesztik pálinkafőzésre való eddigi jogosultságukat.

Katasztrófális a gyapotipar helyzete Amerikában. Newyorkból jelentik: A Dél- és északkarolinai, továbbá a georgiai gyapotgyárak kartellje, amely 50 nagy gyapotgyári vállalatot ölel fel, elhatározta, hogy az eddigi két munkásréteg helyett egy réteggel fog dolgozni. Ez a rendelkezés 16-18 ezer munkás existenciáját érinti. A rendszabályra azért volt szükség, mert a gyapotáru számára nem volt az utóbbi időben piac és a felhalmozódott más országbeli áruk árai erősen éreztették hatásukat ezekre a gyárakra is.

A nemzetközi szénmegegyezés terve meghiusult. Prágából jelentik: Az egyes széntermelő országok szénipari képviselői között tárgyalások folytak a termelési és eladási árak egyöntetű megállapítása érdekében. Ezzel ugyanis kiküszöbölni, vagy legalább is mérsékelni kívánták a világpiacon fönálló éles versenyt. Mig a kontinentális országok széntermelői gyakran nagy érdekellentéteik ellenére is hajlandóak mutatkozni közös platformon dolgozni, addig Anglia bányatulajdonosai olyan akadályokat támasztottak, amelyek lehetetlené tették az egyezséget. Az angolok azért ragaszkodtak követeléseikhez, mert a kormánytámogatások révén a többiekkel szemben sokkal kedvezőbb helyzetben voltak.

Iskolák! Szülők! Tanítók!

Megjelent a Stengel-féle

KOLJEHUDA ALEF-BET

HÉBER-ROMÁN SZÖVEGGEL

Brief Dávid átdolgozásában

Ára 25.— lej

Kapható:

Az UJ KELET könyvostályában, Cluj

Színház—Mozi RADIO MÚSOR

Tíz aforizma szerelemről, nőről

Írta: CHARLIE CHAPLIN

Azt mondják, a szerelem vak. Nem igaz, még csak nem is rövidlátó. Inkább távollátó, mert minél messzebb vagyok szerelmem tárgyától, annál jobban látom — a defektusát.

Sokan úgy látják, hogy a ma asszonya nagyon különbözik a múlt század nőjétől, a romantikus asszonytól. Ez szeri áll. A nő ugyanaz maradt, csak az asszonyi divat lett más.

A illúzió, mely a szeretett nőhöz fűződik, olyan, mint a reuma: sohasem lehet tőle teljesen megszabadulni.

Adám apánk találta ki a házasságot, de Eva asszony szerezte meg e találmányra a szabadságot.

A nő legszebb emléke a házasságról: a harmadik.

Csak kétféle női típus van. Az egyik, akit mi kompromittálunk; a másik, aki minket kompromittál.

Örök tragikum a szerelemben: a szív oly lassan mozog, mint a gyalogos, az érzések oly gyorsan, mint a repülőgép.

Ahány asszony, annyiféle a szerelem. Az egyiknek a szerelem: szertartás. Ezek a félvilági nők. A másiknak a szerelem: csemege. Ezekből lesznek a férj: asszonyok. A harmadiknak a szerelem: előítélet. Ezekből lesznek a filmszereplők.

Az asszonyok finom lelkületére vall: ritkán engedik meg, hogy több férfi szenvedjen értük, megelégszenek az azal, ha egy férfi meggy miattuk — tönkremegy.

A szerelemben van valami parvenüvönás. Felkapaszkodtunk a szenvedély uhorokfájára.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MÚSORA

- Pénteken 3, 5, 7 és 9 órákor: Harold Lloyd bajban. Hangos kiegészítő műsor. Helyárak 30, 20 és 10 lej.
- Szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor Harold Lloyd bajban. Hangos zenélő és éneklő filmatrakkció 9 felvonásban. Hangos előjáték. Helyárak 30, 20 és 10 lej.
- Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.
- Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órákor „Harold Lloyd bajban” nagy hangos film 11 felvonásban a főszerepben Harold Lloyd. Helyárak 30, 20 és 10 lej.
- Vasárnap este fél 11 órákor A zsidó operette társulat utolsó és bucsu előadása Sidy Thal felléptével mérsékelt helyárak. Színre kerül „Chazkele Kolboinió”.

DÁCIA-MOZGO

Szenzációs attrakcióval kedveskedik közönségének a Magyar Színház új vezetősége. Anyagi áldozatokat nem kímélve, megszerezte Romániában elsőnek a világhírű moztárnak, a moziközönség legnagyobb kedvencének, Harold Lloydnak első hangos filmjét, a „Harold Lloyd bajban” című hangos, zenélő, éneklő filmesodát. Sem Harold Lloydnak, sem filmjének nincs szüksége hangos, sablonos reklámra, csak annyit említenek meg, hogy úgy Amerika, mint Európa nagyvárosainak mozgófénykép színházaiban heteken keresztül került vetítésre zsufolt nézőtér előtt. Budapest legnagyobb és legelőkelőbb mozgófénykép-színházában, a „Royal Apolló”-ban már az ötödik hete fut állandóan zsufolt nézőtér előtt.

Dacára a nagy anyagi áldozatoknak, amibe ezen filmek megszerzése került, a helyárak maradnak: 30, 20 és 10 lej. Előadások esütörtöktől naponta 3, 5, 7 és este 9 órákor.

Idő: Középeurópai

PÉNTEK, SZEPTEMBER 5.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 12.50: Grammfón. 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. — 19.40: Rádiógyetem. 20: Színmű előadás. 20.30: Grammfón. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Cornelius: Jöjjön el a Te országod. Schubert: Litanie. Schumann: Lótuszvirág. Beethoven: Szonáta. Bach: Loure és Gavotte en Rondeau az E-dur szóló szonátából. Pergolese: A telhetetlen. — Hubay: Szeretném itthagyni. Kacsóh: Késő ős van. Chopin: Nocturne. — Bolero. Viotti: A-moll hangverseny. — Kacsóh: Nem tudom feledni. Lavotta: Honnan jő a fény. Lavotta: Mezei bokréta. Liszt: Eglogne. Au bord d'une source. Paganini: Etude E-dur. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Rossini: Tell Vilmos. Smetana: Az eladott menyasszony. — Hubay: Csárdajelenetek. Wagner: Tannhauser — ábránd. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

4: B. Czeke Vilma meséi.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Törökne Kovách Hermin novellái: „Szüret”, „Bál”.

5.30: Grammfónhangverseny. Liszt II. magyar rapszódia. Leoncavallo: Bajazzo — ábránd. Brahms: Magyar tánc 5. és 6. Suppé: Költő és paraszt. Gounod: Faust-keringő. Mozart: Varázsfuvola. Grieg: Peer Gynt Anitra tánc. Saint-Saens: A hattyu. Nicolai: A windsori vig nők. Beroldien: Bagdadi kalifa.

6.30: Dr. Schmiedt Ferenc felolvasása: „A szivbeteg életmódja”.

7: Másfélórás könnyű zene.

8.30: Csathó Kálmán novellája: „A jó ember”. Felolvasa a szerző.

9: Hangverseny. Strauss: Kék Duna. Lavotta: A két baba. Alabieff: A esalogány. Eccles: Sonata. Gluck—Brahms: Gavotte. Weber: Rondo C-dur. Liszt: X. és XII. rapszódia. Zádor Jenő: Éjszaka. Zádor Jenő: A chanson. Stefániai: Adagio. Popper. Menuetto. Dvorák: Rondo. Járay István: Valse burlesque. Liszt: Nocturno Liszt: Polonaise.

Utána kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Utána: Magyar Imre és cigányzene karának hangversenye.

Bécs. 20.05: Zenesé besési est. 22.30: Magyar Imre cigányzenéjének közvetítése Budapestról.

Berlin. 20: Szórakoztató zene. 22.30: Magyar Imre cigányzenéjének közv.

Königsberg. 21.25: Kamarazene. — Mozart, Dvorák művei.

Lipscse. 20.30: Cigányzene.

Stuttgart. 21.45: Beethoven: VI. szimfóniája.

Varsó, Kattovic. 20.15: Filharmónikusok orosz estje Kalinikow: I. szimfónia. Csajkovszkij: Hegedűverseny. Rimszkij-Korszakov: Spanyol caprice.

Milánó. 20.40: Szimfónikus hangv. Osló. 20: Puccini Tosca c. operája. Toulouse. 20: Dalok.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 6.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. 19.40: Rádiógyetem. 20: Operast. 22: Hírek.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. — Nagynál Béla: Hungária. Clement Károly: Em lékezés Szent Istvánra. Zsolt Nándor: Szitakötő. Siklós Albert: Idill. Tarnay Alajos: Magyar eszike. Kacsóh: János vitéz — ábránd. Jakab Terka: Kinevet-e még? Nádor: Primavera Siciliana. Kálmán Imre: Marica. Weygand Tibor: Kiesikém. Grosz Alfréd: Egyes honvéd.

9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A m. kir. I. honvégyaloezred zenekarának hangversenye. Külföldi nemzeti indulók I. sorozat. — Vasváry: Nemzeti színek alatt. Rivelli: A rivederci. Ganne: Lotharingi. — Mirno Colo—Fricsay: Dobrudzanszky kraj. Silva: San Lorenzo. Komzák Andreas Hofer. Fucik: Triglan. Donáth: Harb ül Islam. Blankenburg: Mit Paradem Flaggen. Pryor: Torreador. Sousa: The Stars and Stripes. Linka: Souvenir de Rákóczi.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek.

4: Fábry Frigyes felolvasása: „Széchenyi és a Vaskapu szabályozása”.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Missziós üzenetek.

5.30: Citerahangverseny.

6.30: Mit üzen a rádió?

7.30: Sybill c. operett előadása.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Cigányzene.

Bécs. 20.05: Rosenow: Kater Lampe c. vígjáték. Utána könnyű zene.

Frankfurt. 20.15: Millöcker: Az elátkozott kastély c. operettje.

Lipscse. 19: Grammfónbemutató.

Varsó, Kattovic. 20.15: Könnyű zene.

Róma. 21: Könnyű zene.

Milánó. 21.15: Vegyes hangv.

Prága. 20: Citerajáték.

Pozsony. 19.30: Grammfón.

Brünn. 20: Szórakoztató zene.

Toulouse. 20: Hegedűjáték, katonazene. 21: Szimfónikus zenekar.

Osló. 20: Revü.

Rendkívül olcsó

nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 190.—	1. sz. csoport:	
Casson: Tizenkét tip	10.—	Móricz: Buzakalász	
Ady: Múzeum I. II.	140.—	— Házasságtörés	
Darvin: Fajok keletkezése	180.—	— Vadkan	110 Lei
Karinthy: Kötéltánc	48.—	2. sz. csoport:	
— Irta . . .	20.—	Babits: Pávatollak	
Schrenk: Titokzatos erők	28.—	— Karácsonyi Madonaa	
Karinthy: Faremido	28.—	— Nyugtalanság	98 Lei
Tolsztoj: Shakespeare	35.—	— Recitativ	
Suares: Dosztojevskij	35.—	9. sz. csoport:	
Lázár: Munkácsi	35.—	Laczkó: Noemi fia	
Wagner: Beethoven	35.—	Biró: Amor és Psyche	
Gide: Wilde Oszkár	35.—	Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
Thiering: Textilipar	35.—	11. sz. csoport:	
Lambrecht: Oslények világa	35.—	Méray: Két primadonna	
Balla: Modern sakk	35.—	Kodolányi: Két leányarc	
Brandes: A. France	35.—	Szini: Smaragd	72 Lei
Rilke: Rodin	35.—		
Seton: Fekete mén	38.—		
Molnár: Andor (regény)	30.—		

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában 100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

A KOLOZSVÁRI MOZGÓK MŰSORA

Szept. 5	MAGYAR SZÍNHÁZ	CARMEN	CORSO	EDISON	SELECT	URÁNIA
Péntek	—	—	—	Pat és Patachon mint detektívek Összetört szívek	Ma éjjel talán... (hangosfilm)	A terror

Nyomatott Fraternitas Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájában. Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 9.77

Lingua Idegenvezető Tolmácsok

ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni, mit lehet

döben, faradságban és költségben megtakarítani,

hogyan lehet

előzetes nyelvtanulás nélkül

magát olaszul megértetni TRIESTTŐL—OMÁIG

Írta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára fűzve. . . L 170

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

plomból, időjárásjelentés.

12.05: A m. kir. I. honvégyaloezred zenekarának hangversenye. Külföldi nemzeti indulók I. sorozat. — Vasváry: Nemzeti színek alatt. Rivelli: A rivederci. Ganne: Lotharingi. — Mirno Colo—Fricsay: Dobrudzanszky kraj. Silva: San Lorenzo. Komzák Andreas Hofer. Fucik: Triglan. Donáth: Harb ül Islam. Blankenburg: Mit Paradem Flaggen. Pryor: Torreador. Sousa: The Stars and Stripes. Linka: Souvenir de Rákóczi.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek.

4: Fábry Frigyes felolvasása: „Széchenyi és a Vaskapu szabályozása”.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Missziós üzenetek.

5.30: Citerahangverseny.

6.30: Mit üzen a rádió?

7.30: Sybill c. operett előadása.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Cigányzene.

Bécs. 20.05: Rosenow: Kater Lampe c. vígjáték. Utána könnyű zene.

Frankfurt. 20.15: Millöcker: Az elátkozott kastély c. operettje.

Lipscse. 19: Grammfónbemutató.

Varsó, Kattovic. 20.15: Könnyű zene.

Róma. 21: Könnyű zene.

Milánó. 21.15: Vegyes hangv.

Prága. 20: Citerajáték.

Pozsony. 19.30: Grammfón.

Brünn. 20: Szórakoztató zene.

Toulouse. 20: Hegedűjáték, katonazene. 21: Szimfónikus zenekar.

Osló. 20: Revü.

Aprohirdetések

חברה קדישא פארשטאנד
ערוכע אין אייגענעם אינטערעסע פיר הבדלה
Luna Tgu.-Mures
עפערטע צו פערלאנגן

Jüdische Lehrerin oder Erzieherin
Deutsch, Rumänisch sprechend wird
gesucht. Josef Hitter, Oradea, Str. Goga

Régi kóser élelmiszerüzlet, központban, italmérséssel átadó. Esetleg pénzes-társat venne. Cim a kiadóhivatalban.

Házi tanítónak menne vidékre esetleg több családhoz is gyakorlatlaltal bíró fia talember, ki úgy chimis rase, mint az összes középiskolai tantárgyakból tanítani képes. Szíves megkereséseket a kiadó továbbít.

Kelengyék készítése, művészies dívanyaparna montirozás, valamint az összes kézimunkák izléses kivitelben
Fisch Böske kézimunka-szalónjában
Malom ueca 16.

XIII EVF.
Cluj—Kol
szeptembe
5690 EV

Uj Kelet az
és bányái zoi
nap
Ühkeink után
szerrás megjelö
M
Mótratókat nem
és megörösnökre

Kölcsön

Már régen tud ríóduson, amikor a ság összes tényezői s a stabilizációt és nyomorúság orv luta a legkevésbé s záfűzött reménység esőn milliárdjai sze deficitek betöméséb zások rendezésében. kal kimutatható, ho a gazdasági válóban haladt előre felvétele pedig po hatást váltotta ki, tak tőle. Ahelyett, liárdok friss vért, szág gazdasági életé hogy ezek a milli volna a rettenetes tént, hogy alig egy a Banca Nationala milliárdra volt kény bankjegyforgalmat. méleg deficités vo devizakereslet tetem a Banca Nationala. megfelelően esők kénytelen volt hán bankjegyet kivonni a kibocsátott bankj fedezésére szolgáló let között a törvév fenttartható legyen. A bankjegyforgalo tikus bizonyítéka a szük keretek közé a leforgása alatt az or A háborúelőtti Rom galma körülbelül eg tett ki, ami 32—33 lel meg. Ha semmi és háborúelőtti pusztá összehasonlit usztrálja, hogy men teg az ország gazda verkeringése. A m azonban nem is m mint amennyire in utján bonyolódik le gysztás hatalmas n nia gazdasági és pén pen az teszi speciál az ország hitellele rán csaknem teljesén A hitellel megfen denekelőtt is keresni okait, és abban a pé amelyet a háboru években a román k tak. A gazdasági p junktura idején Bra szakosan megfékezte állította a hirhetté megakadályozta ezal meg lendületes vá megfelelő forgótko sére. Ugyanakkor, ar sokat szenvedett euró lláció útján talpraá életüket, Bratiann V ritalásának fantomjé a konok meggyőződés pes lesz a rendelkezé kel Zürichben 10 cen a lejt. Amikor ennek kozásnak a kivihetel sodot, késő volt már normalis feltételek k tani, az inflációra p súlyos áldozatok árán dította volna az orszá tozásoktól — már gon Az infláció elmla stabilizálás természet magukat. Hiába szün a plafont a nemzeti many, az ország lero sági életének már ne bankjegyforgalom en Vintila visszautasítot két, midőn az önként nemzeti parasztpárti fordult a külföld tám